

January

THE DAWN

1932

LIST ZA
AMERIŠKE
SLOVENKE

DAJLA

OFFICIAL
ORGAN OF
S.L.W.I.W.
OF AMERICA

GLASILO
SLOVENSKE
ŽENSKE
ZVEZE
V
AMERIKI

Uradno glasilo
Slovenske Ženske Zveze
v Ameriki

ZARJA

THE DAWN

Official Organ of the
Slovenian Ladies Union
of America

Izhaja vsak mesec

Published monthly

Naročnina\$2.00 na leto

Subscription-price\$2.00 per annum

Za članice SŽZ. 1.20 na leto

Members of the SLU..... 1.20 per annum

Urednica in upravnica:

JOSEPHINE RACIC

Editor and Manager:

Naslov:

"ZARJA", 2054 W. COULTER STREET, CHICAGO, ILL.

Address:

Entered as second-class Matter June 28th, 1929, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24th, 1912

Ustanovljena 19. dec. 1926
v Chicagi, Ill.
Inkorporirana 14. dec. 1927
v državi Illinois

SLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA
Slovenian Ladies Union

Organized Dec. 19th, 1926
in Chicago, Ill.
Incorporated Dec. 14th, 1927
in the State of Illinois.

Glavni odbor -- Supreme Committee

Duhovni nadzornik — Spiritual Adviser:

Rev. Anton Schiffrer, 2320 North Lake Dr., Milwaukee, Wis.

Predsednica — President:

Marie Priland, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Prva podpredsednica — First Vice-President:

Barbara Kramer, San Francisco, California

Druga podpredsednica — Second Vice-President:

Annie Trdan, Chisholm, Minnesota

Tajnica — Secretary:

Josephine Račič, 2054 W. Coulter Street, Chicago, Ill.

Blagajničarka — Treasurer:

Anna Motz, 9630 Ave. L, South Chicago, Ill.

Nadzornice — Auditors:

Josephine Erjavec, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Rose Smole, Bradley, Ill.

Albina Novak, Cleveland, Ohio.

Svetovalke — Consultants:

Mary Darovec, 19114 Shawnee Ave., Cleveland, Ohio

Magdalena Widina, Pittsburgh, Pa.

Mary Kopač, West Allis, Wis.

Dorothy Dermeš, Steelton, Pa.

Margaret Kozjan, Pueblo, Colo.

Prosvetni odsek — Educational Committee:

Josephine Račič, Chicago, Ill., urednica in upravnica 'Zarje'

Josephine Hočevar, Cleveland, Ohio.

Jennie Ozanich, Eveleth, Minn.

Frances Ponikvar, Cleveland, Ohio.

Mary Urbas, Cleveland, Ohio.

Načelnica Izobraževalnih klubov—Superintendent of Educational
Clubs:

Albina Novak, 6036 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

54788

ZARJA

LIST ZA AMERIŠKE SLOVENKE

L. IV. 1.

JANUAR

1932.

Naprej po začrtani poti!

A. Schiffrer.

PRED letom dni smo nastopili z Novim letom novo pot. Novo leto je primeren čas, da se popravijo napake, ki smo jih napravili v preteklosti in naredimo novi načrti za naprej.

Slovinci v Ameriki smo bogati na dobrih želodcih, na revni žlahti, in na brezpomembnih kritikih. Če bi poslušali slednje in se ravnali po njih navodilih, ne pridemo nikamor naprej; godilo bi se nam kot mlinarju in njegovemu sinu, ki sta peljala v mesto oski na prodaj, in ga do danes še nista nikamor pripeljala.

Zarja, kot pove naslovna stran, je list namenjen slovenskim ženskam. Zagovarjati mora v prvi vrsti ženske interese in jim kazati pot do zemeljskega blagostanja in do večne sreče. Če smo na pravi poti ali ne, naj odgovarja ženska sama. Prisedi naj stališče ameriške ženske in sklepa sama za sebe za bodočnost.

V mesecu januarju je bilo razdeljeno med univerze Harvard, Princeton, Yale in Columbia \$100,000.00 iz zapuščine umrlega Alberta E. Pillsbury, večletnega državnega zagovornika v Massachusetts. Po njegovi poslednji volji naj se porabi denar v to svrhu, da se natančno preuči žensko vprašanje, in da navedene univerze ustvarijo "novo, bolj zdravo naziranje o feminizmu." "Moderni feminizem" — tako pravi on sam v svoji ustanovi — "stremi za tem, da vzame žensko iz doma, napravi iz nje politika, uradnika in trgovca; na škodo domu in njej sami." Tako govori človek, kateremu je njegovo odgovorno mesto nudilo vsakovrstne prilagoditve opazovati razmere in se je toliko zanimal za svoj narod, da je žrtvoval zanj celo svoje premoženje.

Današnje stališče ženske v Zedinjenih državah nam razlože najboljše državne statistike. Leta 1928 je pripadalo nad 42 odstotkov skupnega premoženja ženskemu spolu. Dohodninski davek na več kot en milijon letnih osebnih dohodkov je plačalo 44 žensk in 139 jih je plačalo davek na več kot pol milijona dolarjev letnih dohodkov. Delničarji pri največjih industrijskih podjetjih so bile po večini ženske. Železo in jeklo, vodne, plinovne in električne napeljave so bile večinoma njihova last. Pri American Telephone in Telegraph

Co. lastujejo štiri petine delnic. Nad 10,000,000 žensk si služi svoj vsakdanji kruh po tovarnah in uradih. Civil Service Bureau poroča, da je v tem področju nad polovico služb v ženskih rokah. Povsodi jih dobite v večjem ali manjšem številu: med advokati, med profesorji in med pridigarji. Bančnih uradnic in celo voditeljic bank je toliko, da lahko tvorijo lastno neodvisno družbo, ki bo občutno kontrolirala ameriške finance.

Profesor Jay Nock, predavatelj literature na Columbia univerzi in gotovo najboljše informirana oseba v ženskih vprašanjih, zagotavlja, da bo ženska prevzela finančno prvenstvo v teku par let, če bo šlo tako naprej kot zadnjih petindvajset let. Kakšne posledice ima to gibanje na delavsko vprašanje vidimo danes, ko se peha zastoj na milijone moških za delom. Da si stranka na krmilu vlade s tem postilja svojo posteljo ker daje prednost ženskam, ki so nedvomno najboljše agitatorice, se bo pokazalo pri prihodnjih volitvah. Kot vsakdo dobro ve, se ima vladajoča stranka zahvaliti za svoj uspeh pri zadnjih predsedniških volitvah v prvi vrsti ženskam. Znano je tudi vsakomur, da se danes ne reši nobeno politično vprašanje dokler niso vprašane vsakovrstne ženske organizacije, kakšne so ženske zahteve. Trgovec dobro ve, da je ženska najboljši odjemalec in da ona potrosi na leto 72 procentov deželnih dohodkov po trgovinah. Kedo še ni opazil, da so izložbe po trgovinah večji del namenjene ženskam? Odpri katero koli hočeš publikacijo in našel boš, da je nad tri četrtine oglasov namenjenih izključno ženskim očem. Cerkev, ki ne računa na pomoč in sodelovanje ženske, ne bo vstrajala dolgo časa. Sedemindvajset protestantskih sekt se je oziralo zadnji dve leti pri svojih konferencah najprvo na to, kaj poreče ženska o zakonu, o razporoki, o porodni kontroli in o sterilizaciji, in se seveda ravnalo v svojih ukrepih po njeni želji. Vzgoja mladine je izključno v rokah ženske. Duševno vodstvo pretežne večine protestantskega prebivalstva v Ameriki, in zato tudi razvoj in mišljenje naroda v bodočnosti, zavisi popolnoma od ženske. Da, ženska je danes moč v Ameriki in ona se zaveda te moči, ker ve, da se svet danes še vedno klanja zlatemu teletu. Femi-

nizem, ki vsposodbuja žensko, naj se privaja na dela, ki so bila nekoč smatrana za moška opravila, in se v njih izpopolnjuje ter se na ta način osvobodi moške nadoblasti, je uspel proti pričakovanju.

Predaleč bi zašli, če bi hoteli razpravljati o pomenu ženske nadoblasti v človeški družbi. Nas edino zanima vprašanje, kakšen upliv bo imel ta preobrat za žensko samo. Ženska je socialno bitje, dosti bolj navezana na družbo kot moški. Ona živi v družbi, potrebuje družbe, da se more telesno in duševno razvijati, in se ima zahvaliti za pravice in udobnosti, katere uživa, človeški družbi. Teh lastnosti si ni priborila s krvjo in tudi ne z napornim delom. Povspela se je na stališče, ki ga danes zavzema, potom privilegijev. Te privilegije ji je dal ali oče ali sin ali brat ali pa mož. V vsakem sulčaju je bil mož, ki je spoznal njene zasluge za dom in njene zmožnosti za izboljšavanje človeške družbe. Niso bili ženski kovači, ne ženski obrtniki in tudi ne ženski mecenji, ki se jim ima ženska zahvaliti za svoje pravice, temveč ženske z najbolj razvitim ženskim čutom, matere z najbolj materinsko naravo. Lastnosti, katere so po naravi lastne ženski, so povzdignile žensko v moževih očeh toliko, da jo je slednji proglasil za sebi enakopravno, in mož je, ki gleda danes na to, da se ji ne kratijo pravice in udobnosti, katere ji je podaril. Njeno stališče v družbi zavisi še vedno od moškega in bo zaviselo dokler se ne spremeni naziranje moškega. Gorje pa ženski kadar bo moški izgubil spoštovanje do nje. Takrat se bo ponavljalo isto kar se je zgodilo že tolikokrat v zgodovini človeškega rodu: propad civilizacije. In ženska je bila v takih slučajih tista, ki je vedno plačevala najdražje.

Civilizacija ne obstoja samo v produciranju ali pa v industrijalnem stališču naroda. Mišljenje, znanje, nazorji, verski čut, morala, cenjenje lepote in dobrin, socialno življenje, šege in navede; vsi ti činitelji so neodhodno potrebni za civilizacijo naroda. Kakor hitro enega preveč povdarjaš in druge zanemarjaš, si položil vrok, ki more razbiti civilizacijo naroda preje ali sleje, in seveda, s civilizacijo tudi privilegije in pravice. Civiliziranje naroda obstoja prvotno v tem, da se ženska moralno povzdigne in izpopolnjuje v lastnostih, ki so ji prirojene po naravi. Kakšen civilizator je moški, bi vedela najboljše popisati ženska, ki je pustila moža samega doma za par tednov. Napisati bi se dala marsikatera tragikomedija

o položaju, v kakoršnem je našla pri povratku svoj dom, in kako daleč je zabredel za časa njene odsotnosti on, ki se tako rad naziva krona celega stvarstva. Adam je spal in bi bil spal najbrže do današnjega dne, da ga ni zbudila Eva... Brez ženske si sploh ne moremo misliti civilizacije. Čim bolj se ona izpopolnjuje v svojih lastnostih, tem boljše zanjo in za narod. Seveda, če se pa ženska hoče povspeti izven svojega delokroga in se izuriti v strokah, ki zahtevajo duševnega in telesnega napora, mora nehote zanemarjati lastnosti, s katerimi jo je obdarila narava. Pri tem trpi sama in z njo tudi civilizacija naroda.

Ženska je zahtevala v tej deželi enakopravnost z moškim in seveda tudi volilno pravico. Enakopravnost ženske je rodila nove probleme, ki jih ni pričakoval popreje ne narod in ne ženska sama. Ti problemi segajo tako globoko v življenje naroda, da ga zamorejo ugonobiti, če se ne rešijo pravilno in pravočasno. Nove pravice so prinesle ženski nove dolžnosti. Treba je, da se ona zaveda teh dolžnosti, ker se tičejo njenega dobrobitja. Iskala bo sreče najprvo tam, kjer jo more najti, namreč doma pod svojo streho. Vsi drugi poizkusi so zastonj; le gradovi v oblakih, ki se morajo končati preje ali sleje s presenečenjem in obupom.

Vprašanje feminizma je bilo rešeno že davno. "Pomočnica boš svojemu možu," se je glasil ukaz Stvarnika v raju. Isti ukaz je še danes v popolni veljavi, in kjer se ne izpolnjuje, tam sta tepena oba mož in žena, in z vsakim moškim in žensko tudi človeška družba, katere blagostanje zavisi popolnoma od blagostanja in sreče posameznih. Vsi poizkusi rešiti žensko vprašanje na kak drug način so zastonj. Mi smo se ravnali pri naših izjavah do današnjega dne po navodilih enciklike papeža Pija XI. Za katoliško ženo so merodajne edino njegove besede. In če bodo hotele ameriške univerze ustvariti "novo in bolj zdravo mnenje o feminizmu" bodo napravile isto kot mi. Upirati se na kake vratolomne teorije, ki se danes zagovarjajo in jutri pomedajo med staro šaro bi bil neodpustljiv greh. Dolžnost našega glasila je skrbeti za časn in večni blagor članstva in mu kazati pota, ki jih je določil Bog, — preizkusil človeški rod kot edino varna, — potrdil Kristus ter jih po njegovem ukazu uči Cerkev, ki jo je on v ta namen ustanovil. Nobenih eksperimentov ne bomo delali na živem telesu našega naroda. Šli bomo naprej isto pot kot smo jo nastopili pred letom dni. In delo blagoslovi Bog!

Amerikanci.

KAKO jih je čakal! Prihajali so iz Amerike na obisk. Po dolgih letih. Sin, ki je bil še deček, ko je odšel s stricem, snaha Američanka, ki je nosila klobuk, trije otroci, podobni očetu kakor krajcar krajcarju. Vstal je, držeč v eni roki sliko, v drugi pismo, v katerem je sin pisal, da pridejo. Pridejo! Eden je šel in vrača se jih pet. Pisali so, da se pripeljejo. Pripeljejo kakor visoka gospoda! V resnici mu je bilo tesno pri srcu. Kaj bodo rekli njemu, starcu, kaj bo rekla snaha Američanka njemu in hiši in vasi. Vsega dobrega je vajena v daljnem velikem mestu in bo prišla na kmete in se ji ne bo znal prav obrniti! Nerodno se mu je zdelo in prestopical se je vrh hriba in čakal voza; skraj bi se bil vrnil, da bi jih čakal doma, da bi ne padalo tako v oči, kako jih pričakuje.

Sonce je stalo že precej nizko nad Čavnom in velike sence so se počasi plazile v nasprotno reber.

Starec je napenjal oči, da bi kje uzrl voz na cesti, ki se je spenjala v ridah na gorsko planoto. Na cesti so šli obloženi vozovi z lesom nizdol, dva voza sena sta se počasi pomikala navzgor, avtomobil je prašil in obiral ride in doline, kakor da drvi po steklu, le voza, voza ni bilo na cesti nobenega.

"Morda pa so bili trudni in ne pridejo no-coj!" je ugibal. "Kako si nepočakljiv in nestrpen!" se je karal. "Trudni so in zvečer se ne bodo vozili." Ozrl se je na cesto, avtomobil je že davno izginil na planoti nad rebrijo in goličavo proti gozdu, voza ki ga je pričakoval, ni bilo od nikodar.

Že se je dvignil, da bi se vrnil, ko je prisopihal in skoraj padel čez ozidek Tonček, najstarejši sin sina gospodarja.

"So že prišli!" je dahnil v eni sapi. "So že tu! Vsi!" "Ali so prišli peš?"

"Ne!" si je obrisal fant z rokavom potno čelo.

"Nobenega voza nisem videl!"

"Z avtomobilom!"

"Z avtomobilom!" je ponovil starec. "Vidiš, da nisem pomislil!" Skoraj sram ga je bilo in vse ga je zadelo prvi hip neprijetno. Pa ni pomislil! Mimo jih je pustil in ni ga bilo doma, ko so prišli. Iskali so ga, oči so vprašale, kje je, on se jim je umaknil in ga ni bilo. Vprašali so na glas in ga ni bilo. Nič več ni tako, kakor bi moralo biti. Čisto drugače je, če koga pričakaš kakor pa da te ni, ko se te vsi nadejajo. Za tisti prvi hip gre, za tisti neprecenljivi prvi hip. Tako pa je vsem nerodno. Vprašajo najprej oči in potem besede — in njega, ki ga iščejo, ni. Nerodno mu je bilo, ko je pomislil, da se bo moral opravičiti. Onim vnukom Amerikancem in

Narte Velikonja, "Otroci"

snahi, ki je vajena, da gre vse gladko. Opravičevati pri snidenju, ki mora biti brez vseh neprijetnosti. Zavedal se je, da na stvari nekaj ni prav. Ni prav. Da, ni prav!

Počasi, molče in mrko razmišljajoč je stopal navzdol na cesto in nerodno sram ga je bilo. Stvar ni bila, kakršna bi morala biti. Kakor bi lovil zajca in ubiješ mačko. In te vsa družba vidi.

Ni še končal svojih misli in ni še stopil na cesto, ko je puhnil pred njim avtomobil. Ustavil se je in predenj se je starec zavedal, je stal pred njim sin Amerikanec.

"Kar naložili Vas bomo, da ne boste hodili!" je valil po ustih z nedomačim glasom in krepko poljubil očeta.

"Čakaj, čakaj, da si te ogledam!" se je v prvem razburjenju in presenečenju stisnil starec, ki mu je bilo poljubljanje nekam nerodno. "Čakaj, kakšen si! Cel gospod si. Niti spoznal bi Te ne!"

Sin se je smejal, potisnil ga je v voz in zdrdrali so proti domu.

"Da si se pripeljal z avtomobilom!" je začel oče. "Mislim sem da kočija —"

"Pri nas vse z avtomobilom!" je samozavestno poudaril sin. "Konji so prepočasni!"

"Da, da, prepočasni!" je kimal starec in se počasi domišljal, kako je sin pravzaprav vso stvar imenitno speljal. Nič se mu ni treba opravičevati in prvič v življenju se vozi s sinom Amerikancem v avtomobilu. Da, s sinom, ki je prišel iz Amerike! Ponovil si je to misel in nevolja je kopnela iz njegovega srca. Rad bi bil še vprašal po snahi in vnukih, pa so se že ustavili pred hišo.

Družba je sedela pri mizi pred hišo. Snaha je imela pristrižene lase in svilene nogavice in kratko obleko. V hipu jo je premeril njegov pogled. Otroci so čebljali okoli nje nerazumljive besede.

"Dober dan!" ji je nekam nerodno ponudil roko. Bolj je bil v zadregi nego pri izpraševanju.

Snaha se je glasno nasmejala in zmajala z glavo. Rekla je nekaj, česar ni razumel. Nato so se vsuli okoli njega otroci, prožili mu roko in žuboreli v neznanih glasovih.

"Doberdan, dober dan!" jim je segal v roko in otroci so ponavljali: "Toper tam, toper tam!"

"Kako ti je ime?" je vprašal zadnjega, petletnega kodrolaška, ki so se mu nasmihala lica in očke od žive razigranosti.

Otrok je čudno zastrmel vanj, v zadregi pogledal očeta in mater in se na glas zasmejalo.

“Ne razume Vas!” je dejal sin in nekaj rekel otroku. “Ne razume Vas!”

Otrok pa je prikimal in pogledal dedu v oči; čudno usmiljenje in opravičilo je bilo v njegovem pogledu.

“Tom!”

“Tom, pravi” je tolmačil. “Ne razume Vas!”

“Da ne razumejo po naše?” se je zgrozil oče. Tesno mu je leglo okoli srca. “Da ta tvoj rod ne razume več po naše? Kako naj se razumem z njimi, starec, kako oni z menoj, če ne znajo po naše?” je hitel v nerazumljivi bolečini. V prvem hipu mu je bilo jasno, da je med tem žuborečim življenjem in njim starcem nepremostljiv prepad, na katerega ni mislil.

Očeta je ta smeh razdražil. “In vama je to smešno!” je povdaril. “Vama je to smešno. Stojim tu med malimi kakor koklja, ki je izvalila piščance in race in so ji race, del naroda, ušle v vodo. In ljudje stoje na bregu in se ji smejejo!”

Čutil je, da se mu storili nepopravljivo krivico in bil je nesrečen, nesrečen v globini svojega srca.

“Da me zdaj ti-le otročiči, moja kri, ne razumejo!”

Sin se je ob teh besedah zresnil, kakor da ga je zbedel v srce, in ves v zadregi stopil k očetu.

“Pa ne mislite resno!”

.... Oče se je vzravnaval in bruhnil ves besen od strašne užaljenosti in bolečine:

“Vama je to šala; tebi in ženi, ampak da ste meni to storili —”

Starec se je krivil od bolečine, ki mu je grabila srce. Čutil se je osmešenega, strašno osamljenega in za nekaj, nekaj, česar se je v naprej veseli, opcharjenega. Da so mu odtujili otroke! Da se ne more pogovarjati z njimi! O vsem. O očetu in materi in Ameriki in vsem. Za maline je vedel in jih čuval zanje, za lešnike, za jazbino in divje golobe in polšino v stari bukvi in vse. —

“Glejte, oče,” je opravičeval sin, “glejte saj znajo angleški. Jezik, ki obvlada ves svet. Povsod ga govore! Kamor pridejo, jih razumejo —”

“To je res — ampak to je za nekaj dni. Potem pa, zunaj v svetu bodo govorili angleški. To jim bo koristilo v življenju!”

“V življenju! Da. Ampak na to, da z menoj ne bodo mogli govoriti, s Tvojim očetom, na to nisi pomislil. Kako naj jim povem, kaj je polh. Da, kaj je polh!”

“Oh, ne bodite sitni!” se je vmešal najstarejši sin gospodar. Čisto otročji —”

“Da, otročji!” je pograbil besedo. “Otročji. Prav to. Na to ni, nihče pomisli, da se ne bom razumel z otroki. Otrok z otroki. In da se ti ne bodo razumeli,” je kazal na domače bosopete zamazance,“ tudi ni nihče pomislil. Name nisi mislil pri svojih otrocih, zatajil si me pred njimi. In zdaj sem koklja z mešanim rodом in stojim na bregu, ko so mi ušle račke v vodo in ne morem svoji krvi povedati, kaj je polh!”

Starec je ves beden in žalosten opletal pred sinom, ki ga je začudeno zrl in ni doumel njegove bolečine.

“Da se bodo zagovarjali s celim svetom, si poskrbel, da bi meni in vsem tem rekli besedo po naše, na to nisi mislil. O, na to nisi mislil. Kakor nisi mislil, da ne bom čakal avtomobila, kakor si na vse drugo, kar je naše, pozabil niti sam ne veš več kaj je polh!”

In preden so se zavedli, je pograbil Tončka za roko, obrnil se žalosten in potrft v dno duše.

“Pojdiva — midva se bova razumela!”

In sta šla po ozki stezi čez hribček po gazi skozi rumeno pšenico. Tonček je drobil med stebli, starcu pa so se igrali v vetru dolgi sivi kodri na tilniku.

“Ti boš zmerom name mislil!” je stisnil roko vnuku, da ga je zbolela.

“Bom, oče!” je zvesto in udano drobil ob njem bodoči gospodar. “Bom oče!”

In kakor prisega je leglo vnuku v dušo, vnuku, ki je hodil med domačimi hišami, ki je drobil skozi domačo pšenico.

(Vsak slovenski oče in mati naj to trikrat prebere in petkrat premisli, kako je v njegovi družini. — Op. priobčevalca.)

Navodila za bolniško strežbo.

Louise Stariha

STREŽNICA, ki oskrbuje bolnika z nalezljivo boleznijo, mora posebno strogo paziti na to, da prepreči prenašanje bolezni na druge osebe. Nalezljive ali infekcijske bolezni imenujemo vse one, ki prehajajo od enega človeka na drugega. Osebe, ki imajo na sebi ali v sebi bakterije, ne da bi same obolele, imenujemo bacilonosce, kajti one tvorijo veliko nevarnost za druge ljudi, ker nevede prenašajo in razširjajo bo-

lezen naprej. Vsako telo seveda ni enako sprejemljivo za infekcijo (okuženje), toda osebe, ki so duševno ali telesno oslabele, zelo hitro podležejo. Na znatno preprost način dobimo tudi bakterije z vdihavanjem prahu, v vodi, kakor s hrano, n. pr. s kruhom ali sadjem, ako so ga oblezli razni mrčesi ali muhe, ki so bile morda pri bolniku, ali sploh v nesnažnem kraju. Zato je treba jedilne shrambe o času bolezni previd-

no zapirati, in kljuge pri vratih vsak dan obri-
sati s kako razkuževalno razstoppino, kajti oku-
ževalno snov prenaša vse, kar je prišlo z bolni-
kom v dotiko, v prvi vrsti jedilno orodje in oble-
ka. Povzročitelji teh nalezljivih bolezni pride-
jo v telo po naravnih odprtinah človeškega te-
lesa, osobito pri dihanju, požiranju in skozi rane.
Glavni znak (simptom) ali pojav nalezljive bo-
lezni je vročica, ki pa ni nikakor samostojna
bolezen, ampak le spremljevalka in oznanjeval-
ka različnih, po večini nalezljivih bolezni. Z
največjo gotovostjo smemo trditi, da se z vroči-
co truplo bojuje in brani proti bakterijam. Zna-
ki vročice so: zvišana telesna temperatura (to-
plota), hitra žila, ter gosto in kratko dihanje.

Ako si toraj prevzela bolnika z nalezljivo
boleznijo, moraš na snago paziti bolj kakor pri
navadnem bolniku, ter se vestno ravnati po pred-
pisih, ki veljajo za razkuževanje bolezni. Izoli-
raj po možnosti bolnika ter pretrgaj vsako zve-
zo z drugimi ljudmi. Obiskom torej se odloč-
no protivi. Glej, da bo vsaka reč razkužena
predno jo daš iz bolniške sobe. Telesno in po-
steljno perilo bolnikovo je treba zavijati v mo-
kro rjuho, ter spraviti na varnem nedostopnem
kraju, in izkuhati ločeno od drugega perila, ali
pa ga vloži za dve uri v razkuževalno raztopni-
no, predno ga daš v perilo. Pri bolniku vedno
nosi primeren bel plašč, katerega lahko odložiš
ko greš iz sobe.

Dalje naj strežnica pazi tudi na to, da si
svoje telo ohrani pri zdravju in moči. V prvi
vrsti je važna brezdvomno snaga ter večkrat-
no kopanje v gorki vodi, kakor tudi pogosto me-

njanje perila. Dalje, strežnica se mora izogi-
bati neposrednega bolnikovega okašljevanja, in
se varovati, da s prostimi rokami ne pride v do-
tiko z vsemi temi izločki in odpadki. Odpornost
telesa si tudi poveča, ako gre večkrat na dan
ven na sveži zrak, spi zadostno, ter ima redno
in točno raznovrstno hrano. Strežnica se zamo-
re štiti pred okuženjem tudi umetnim potom, in
sicer, ako si pusti podkožno vbrizgovati zdravi-
lo (serum), ki ima namen štiti osebo pred oku-
ženjem.

Disinfekcija je potrebna pri vseh nalezljivi-
h in parazitnih boleznih. Zlasti se mora naj-
strožje izvrševati pri sledečih nalezljivih boleznih:
ošpice, davica, škrlatinka, koze, legar, šen,
dušljiv kašelj, jetika, garje, rak, gnojnokrvnost,
itd. Pri desinfekciji okuženih in sumljivih pro-
storov je treba vse stene, opravo, tla, vrata in
okna dobro omiti s kako razkuževalno raztopi-
no, ter nato vse prav dobro prezračiti. Knjige,
spise, slike in podobne reči je treba sežgati, ali
pa disinficirati z posebne vrste plinom, vodno
paro, ali pa s suho vročino. Obleka, pernice,
volnene odeje, žimnice, preproge, namizni prti,
in gardine naj se očistijo v zato pripravljenih
parnih aparatih. Predmete, ki se morajo prene-
sti v razkuževalnico, je treba zaviti v tkanino,
ki je oškropljena z karbolovo kislino, ali kako
drugo razkuževalno tvarino. Prav tako se mo-
rajo predmeti iz usnja in gumija osnažiti s cunjjo,
namočeno v sublimatovo raztopino. Roke se mo-
rajo umiti s ščetko, pomčeno v lyzoloovo razto-
pino, ali kreozolovo vodo, ter čez pet minut o-
miti z milom in gorko vodo. Smeti, in predmete,
ki so brez posebne vrednosti, je najbolje sežgati.

Kontestni članki.

(Nadaljevanje)

16. odgovor

Zakaj sem se vpisala v SŽZ.? Zato, ker
je slovenska, da se rojakinje lažje in bolj med
seboj spoznamo; ker je ženska in samo ženska,
ter nam tako daja neko zadoščenje, da smo ena-
kopravna bitja z moškimi; ker je katoliška, in
vtrjuje v nas verska načela in nas uči svoje o-
troke vzgojevati v katoliškem duhu.

Še predno sem se vpisala v organizacijo,
sem si že predstavljala, kako lepo bo, ko bomo
enkrat vse Slovenke združene v eno samo dru-
žino. In resnično, naša Zveza nas vodi vedno
bližje skupaj. Že prej sem si predstavljala, da
bo Zveza skušala vzgojiti svoje članice v med-
sebojne tovarišice in dobre prijateljice, ki se
srečujejo ne s hinavščino temveč z odkritosrč-
nim smehljajem na ustih, se medsebojno spo-
štujejo, v sili ena drugi pomagajo, se izpopol-
nujejo med sabo v gospodinjstvu, vzgoji otrok

Napisale članice S. Ž. Z.

in izobrazbi sploh. Tako sem si predstavljala
Zvezo in sedaj vidim, kako vstrajno in vneto si
Zveza prizadeva vse te in podobne ideale dose-
či. Tudi sem spoznala mnogo dobrih in zaupa-
nja vrednih soster. Odkar pa nam je zasveti-
la naša Zarja, sem dobila še več poguma za bo-
dočnost in sem postala še bolj ponosna, da sem
članica SŽZ.

17. odgovor

Zato sem postala članica SŽZ., ker jo je
ustanovila slovenska žena, ki je gledala daleč v
bodočnost, in je spoznala, da slovenske žene mo-
rajo imeti svojo organizacijo, pod katero se bo-
do zbirale.

Sedaj vam pa kličem vsem članicam SŽZ.:
Spoštujte slovensko ženo, ki vam je ustanovila
Slovensko Žensko Zvezo, spoštujte jo in poma-
gajte ji dokler je med nami! Kaj pomaga pi-

sati in govoriti o velikih delih hrabre osebe šele po njeni smrti? Me imamo ravno sedaj najlepšo priložnost biti ji hvaležne in z njo sodelovati.

Slovenske žene, le ozrite se nazaj v preteklost, recimo dvajset ali trideset let. Kdo se je takrat zavzemal za nas Slovenke? Kdo nam je dal takrat priliko, da se združimo, ena drugi pomagamo, se ena od druge učimo in izobrazujemo, ena drugo vsodbujamo k tem večjemu napredku, Odgovorite! Kdo?

Zatorej živela zavedna in neustrašena slovenska žena Mrs. Priland, organizatorica SZZ. Me vemo ceniti Tvoje dela za nas. Živela Slovenska Ženska Zveza!

18. odgovor

Že koj od začetka sem zasledovala, kaj je pisala naša glavna predsednica Mrs. Priland o takrat nameravani organizaciji SZZ. Ko smo tudi pri nas dobile podružnico in ko sem postala članica, tisto noč, ko sem šla na prvo sejo in bila sprejeta, nisem mogla zaspati od veselja. Veselilo me je, da smo Slovenke dobile svojo organizacijo, veselilo tembolj, ker je bila ustanovljena na pravi katoliški podlagi, toraj se pri nji ne zaničuje, kar je nam Slovenkam svetega, in za tiste, ki so od vere odpadle, pri nas ni mesta, ker jih naša organizacija ne sprejema pod svoje okrilje. Le pogledjte naš mesečnik Zarja. Ali nas je kdaj še kaj slabega učil? Nikdar ne. Pač pa je v resnici prava zara, ki je nam ženam in dekletom prisijala v tej novi deželi. Potrebno je, da se Slovenke združimo, med seboj pogovorimo in ena od druge učimo. Kako bi človek ne bil vesel te organizacije, ker je kakor solnčna roža zrastle tu doma na našem lastnem vrtu.

SZZ. je prišla na dan prav ponižno in skromno kakor prva vijolica spomladi, v teku petih let pa se je zelo povzdignila, vendar nas ta napredek ne sme napraviti ošabne, ker smo še vedno daleč proč od naših končnih ciljev, in bo edino prav, da kljub izbornemu napredku vedno ostanemo ponižne kakor prva vijolica spomladi.

19. odgovor

Člen II. v pravilih SZZ. pravi, da je namen SZZ. prvič, združiti slovenske žene in dekleta v USA. — To se že izpolnjuje povsod. Kar se naše naselbine tiče, nas že zelo veliko spada k Zvezi, upamo tudi, da bomo v kratkem pridobile še vse ostale. Namen, drugič, je, širiti izobrazbo in kulturo med svojimi članicami. Tudi tukaj je že mnogo storjenega, mnogo pa še čaka. Vzemimo mesečne seje posameznih podružnic. Te nikakor nimajo namena, da članica pride, odšteje svoj kvoder, pa zopet gre in misli,

da je sedaj vse opravljeno do prihodnjega meseca. Kjer ima članstvo take seje, tam je skrajno dolgočasno. Na sejah bi morale razpravljati o raznovrstnih predmetih, ki so za nas važni, na primer o naši zakonodaji, o naših poslancih, ako ti v resnici zastopajo naše pravice in izvršujejo svoje obljube, ki so nam jih dajali pred volitvami. Nadalje bi lahko razpravljale o raznih govorih, dopisih, člankih, predavanjih. Le tako bo na sejah pravo zanimanje, če ima vsaka članica priliko, da sodeluje in je vpoštevana.

Sedanji čas zahteva vedno več izobrazbe od žene. Slišala sem govornika, ki je povdarjal, da se moramo prilagoditi deželi in ravnati po nji. Res je to. Pred 65 leti je vozila na sever pošta; potrlo se je kolo, in morali so iskati kovača 5 milj naokoli, da je prišel in popravil kolo, predno je mogla pošta naprej. Razmere so se spremenile. Tudi me Slovenke moramo iti naprej z napredkom sveta okrog nas.

Pesnik Prešeren je za šalo napisal besede:

“Žena v zборе bo hodila,
Mož bo kuhal ino pral,
Pa se bode žene bal.”

Danes je svet, vsaj v Ameriki, toliko predrugačen, da so te pesnikove besede več ali manj izgubile svoj šaljivi pomen. Na sodnijah se zbere pri zeleni mizi pol moških in pol žensk raznih slojev; tudi delavčeva žena sedi na jury, njen mož pa ob istem času z veseljem opravlja doma hišna dela, ker nima prilike za drugo delo in zaslužek, in je vesel, da bo vsaj žena prinesla par dolarjev domov.

Da, izobrazba nam je potrebna. Naš list Zarja prav krepko vrši svojo nalogo, vendar ne sme ostati samo pri tem; poprijeti moramo vse članice in se zanimati za vse, kar se godi okrog nas. Nobena hiša ni tako trdno sezidana, da ne bi nikoli rabila poprave, ker je izpostavljena dežju, solncu, viharjem. Podobno je z našo organizacijo. Zbrala se nas je precej močna četa; ne bodimo zadovoljne s tem, kar je že storjenega, temveč imejmo vedno odprto oko, kaj je treba storiti, kaj je še treba popraviti, izpopolniti.

Smo res napredovale do sedaj. Le vzemite v roke Zarjo, in pazno preberite vse dopise vsak mesec. Če vpoštevate, da 99 procentov žena in deklet, ki jih pišejo, ni dovršilo več kakor podeželsko ljudsko šolo v stari domovini — mnoge niti tiste niso dokončale — morate priznati napredek. Vse to je posledica tega, ker smo se organizirale. Naša organizacija je pot, ki nas bo vodila do še večjega napredka. Le v združenju je moč in napredek. Le tako se bomo lahko merile z ženami večjih in naprednejših narodov.

20. odgovor

Kakor ptičica je priletela iz mesta Sheboygana naša SZZ., v naša mesta drugo za drugim. Biti njena članica je ponosno za nas, ker je slovenska in na katoliški podlagi. Spominja nas lepe domovine in ljubeče matere. Daje lep zgled našim otrokom, da se ne sramujejo slovenskega jezika. Možje so ponosni sedaj na svoje žene, kakor tudi na naš list Zarja. Naj ima v hiši prvo mesto, ker daja lepo čtivo, podučne članke, kakor tudi druge koristne dopise in nasvete. Po svoji bogati in praktični vsebini prekaša vse druge slovenske liste.

Članica SZZ. biti je lepo. Dobre članice se spoštujejo, dajajo lep zgled drugim, pomagajo v bolezni ena drugi, prirejajo igre in napravijo mnogo koristnega. Na sejah se složno posvetujejo in pogovorijo za skupni napredek. Za umrlimi članicami molijo in jih spremijo na zadnji poti. Zato je biti članica SZZ. najlepša naloga slovenskih žen in deklet.

Živele vse tiste, ki ste prve vsadile mladiko, ki tako lepo poganja, se razeveta in rodi obilen sad! Živeli vsi dobri pisatelji in pisateljice, ki prispevate za Zarjo, srce naše lepe S. Ž. Z.!

21. odgovor

Vprašate, zakaj sem postala članica SZZ.? To vprašanje je tako veliko in tako delikatno, da je težko odgovoriti nanj v besedah, pisanih ali izgovorjenih. Človek čuti v srcu odgovor, povedati ga pa ne more. Je prav tako, kakor bi vprašali mlado nevesto, zakaj je poročila tega in tega fanta. Če ga v resnici ljubi, sploh ne bo mogla odgovoriti, vsaj z ustnicami ne. Zakaj? Zato ker prava ljubezen, resnični srčni občutki so neizrekljivi.

Tako globoko ljubezen sem čutila do te organizacije kakor hitro je bila ustanovljena. Da ne spati, ne delati mi ni bilo mogoče, dokler se mi ni posrečilo ustanoviti podružnice te plemenite organizacije in obenem postati njena članica. Je bilo precej truda, vendar prepotrebna nam je Zveza, da bi je zavedne Slovenke ne sprejele z odprtim srcem. Preplemenita je, da bi je katoliška Jugoslovanka v čisljih ne imela. Brez nje bi bila jugoslovanska žena v Ameriki kakor razbita ladja na razburkanem morju.

Pozneje sem veliko pretrpela, ljubezen pa mi je ostala kljub temu ravno ista. Nekoč mi je pisala mati naše organizacije, spoštovana gospa Priland, da je nihče ne bi mogel užaliti tako hudo, da bi ji ljubezen do te organizacije izginila. Te njene plemenite besede so se mi že takrat globoko vtisnile v srce in bodo ostale tam zapisane domojega zadnjega diha.

Kakor ne moreš biti prava Katoličanka, ako nimaš trdne vere v Boga, in kakor ne moreš biti dobra mati in žena, ako ne veš kaj je krščanski zakon in ne ljubiš nedolžnih otročičev in svojega dobrega moža, tako ne moreš biti prava narodnjakinja, ako nisi članica SZZ. Te tri stvari moraš imeti v čisljih in jih vkleniti v svoje srce: **biti dobra katoliška mati, dobra žena, zavedna članica SZZ.** Če zanemariš le eno, si zanemarila vse troje.

Pristopila sem k SZZ., ker nam je bila ta potrebna kot dež v suhi puščavi. Njeni ideali so tako krasni, da krasnejši ne morejo biti. Ker sem jo že v začetku tako možno vzljubila, bi mi bilo življenje brez nje resnično pusto.

22. odgovor

Zakaj sem postala članica SZZ.? — Še predno je bila Zveza ustanovljena, sem se zanimala za članke Mrs. Marie Priland. Strinja la sem se z njeno idejo, da bi se ameriške Slovenke združile in delovale skupno za svojo izobrazbo in napredek, kakor tudi za ohranitev milega materinega jezika. Še kot prav mlado deklet v domovini sem se vedno zavedala, da sem hči Matere Slovenije. Celo razglednice nisem nikoli hotela kupiti, če ni bilo na njej slovenskega voščila ali slovenskega napisa, pa če bi bila še tako lepa. Ko je toraj vsega spoštovanja vredna rojakinja Mrs. Priland začela zbirati skupaj članice za SZZ., se je naša nasebina koj odzvala. Vrle žene so šle na delo in dobile precej članic. Tudi jaz sem z veseljem pristopila. Tako smo ustanovile našo podružnico, katere . . . sem štiri leta in pet mesecev. Res nam je težko vstrajati v sedanjih slabih časih, pa bomo že kako prebile. Škoda pa je, da ni bila naša Zveza ustanovljena že pred desetimi ali dvajsetimi leti. Mnogo naših rojakinj se je od takrat že porazgubilo in pozabilo na svoj materni jezik.

Naše lepo glasilo Zarja nam nudi mnogo koristnega čtiva. Vsaka Slovenka, ki čita Zarjo, pa naj bo še toliko časa v Ameriki, se mora na novo oživeti in vzljubiti to lepo organizacijo SZZ.

Pojdimo toraj na delo za nadaljni napredek! Vselej, kadar zagledam članico Zveze se mi zdi, kakor bi videla rodno sestro.

Vpoštevajmo trud častitih gospodov duhovnikov, ki tako lepo pišejo v Zarji. Vpoštevajmo trud naših glavnih odbornic. Vpoštevajmo posebno požrtvovalnost naše vrle gl. predsednice Mrs. Priland, ki se veliko trudi in žrtvuje za povzdigo slovenske žene v Ameriki:

Proslavlja naj jo vsepovsod
Ta vrli naš Slovanski rod
In v blagostanju tu na svet'
Bog živi naj jo mnogo let!

URADNA POROČILA

Novoletne misli.

Piše gl. predsednica.

Že sedmo leto jih pišem. Vsakikrat so malo drugačne, letos se pa vse sučejo okoli sej naših podružnic. Kako jih napraviti bolj privlačne, bolj zanimive.

Podružnice tvorijo Zvezo; brez njih bi bila organizacija nemogoča. Potrebno je tedaj, da so podružnice kolikor mogoče na najboljšem stališču, ter da zborujejo in poslujejo na najboljši način.

Kaj nas vleče na seje? Najprvo gremo zato, da plačamo assesment. Kjer seje niso privlačne, gremo takoj domov ko smo opravile svojo dolžnost glede assesmenta. Če pa vemo, da bo na seji kaj zanimivega, počakamo; kaj ne, da je tako? — Podporna društva imajo poleg drugih navadnih poslov še pomenek o bolniški podpori, kar pri nas nimamo, razen par izjem. Treba je toraj prinesiti na tapet nekaj drugega, kar bo članice zanimalo in jih na seji obdržalo. Ako članice hodijo na seje, je to dobro znamenje za podružnico; taka podružnica živi; kjer pa sam odbor s par članicami sameva na seji, pa podružnica le životari.

V prvi vrsti je podružnici, ki hoče imeti interesantne seje, treba dobrega, aktivnega in iznajdljivega odbora, ki ve za vsako sejo pripraviti kaj novega, kar članicam ugaja. Seje naj bi se vršile v obliki prijateljskega sestanka, bolj kot pa strogo društvenega. Ko je končano poročilo odbornic in je rešeno vse kar spada k opravkom podružnice, naj bi določile eno ali dve članici, ki bi kaj poučnega povedale. Vsako sejo naj bi bil drug predmet na vrsti. Od kraja bi se sicer vsem nekam sitno zdelo, sčasoma se boste pa privadile, in nikdar ne boste v zadregi za nov predmet. Dalje se lahko na seji pogovarjate o gospodinjstvu, o kuhinji, ter izmenjavate

recepte in navodila za pecivo ali kaj sličnega. Mogoče ta ali ona čita ali deklamira kaj lepega. Jaz seveda samo svetujem, ve si pa te nasvete prikrojite kakor vam boljše kaže. Na vsak način pa poskusite napraviti svoje seje kolikor najbolj privlačne in mikavne, tako da bo vsaka komaj čakala, da pride mesec okoli in bo seja podružnice.

Če hočete imeti dobro obiskane seje, morati biti v vseh oziarih tolerantne. Ako ena stavi predlog, ki ni vsem po volji, ga odklonite s primernimi besedami, ne pa s kakimi razžaljivimi opazkami. Vsaka članica ima svojo pamet in vsaka misli, da njena glava najboljše ve. Članica, ki pa stavi predlog in je ta poražen, naj bo toliko bistroumna, da ne bo kazala jeze, ampak proti svoji volji naj prizna, da je drug predlog boljši kot njen, in da ni žalostna, če njen ni bil sprejet. Tako bo ta zadeva že takoj na seji končana in se ne vlačila še po seji okrog, se natezala in raztegovala, da je koncem konca taka kot gora; porodila se je pa iz majhne bilke.

Iz razne korespondence razvidim, da se vse preveč brigamo za malenkosti. Majhnim zadevam, ki niso vredne, da bi človek jezik obrnil, posvečamo toliko časa, da potem zamudimo boljše stvari. Tako je pri nas in tako je, žal, splošno pri slovenskem narodu. Zato pa smo ostali majhni, ker se tako radi zanimammo le za malenkosti. — Dajmo se vsaj me tega odvaditi. Porabimo naš čas za dobre, koristne, velike reči! prazno besedičenje pa pustimo drugim, naj se z njim ukvarjajo, če nimajo drugega dela. Mi nimamo časa za to.

Odborom podružnic bi tudi priporočala prizanesljivost in mirno kri. Če pride do kake rebuke, mora vsaj odbor ohra-

niti mirnost; vsako stvar naj skuša prikazati v lepi luči, vse naj obrača na mirno stran, nikdar vlivati olja na ogenj. Odbor se naj v vseh slučajih drži pravil, in vedno bo imel pravico na svoji strani. — Nekatero članice se včasih razburijo za prazen nič. Ko se jim stvar dokaže kako malenkostna je, sprevidijo, da so se prenaglile in se kesajo. Kesanje je pa grenko, zato naj vsaka gleda, da se rajše zdrži, kot pa pozneje kesa.

Vsem, od prve pa do zadnje članice, priporočam sestersko vzajemnost. — Naj bo ta ali ona članica lepo oblečena, ali revno napravljena — bogata ali uboga — študirana ali priprosta — lepa ali ne tako lepa, če je članice Zveze, je vaša sestra in vaša dolžnost ie, da jo ljubite. Ako je pa nikakor ne morete ljubiti, je vsaj ne sovražite ne. Življenje je tako kratko: ne kratimo ga še boli niti sebi niti drugim. Kadar bi se rade nad kom maščevale, vedno pomislite, da je maščevanje dvorezen meč, ki ravno tako rani roko tistega, ki ga vihti, kot onega, komur je namenjen. Krivica se sama kaznuie prej ali slei, to sem spoznala že neštetokrat. Zato nustite maščevanje v miru in odnustite. Same nismo popolne, razne pomanjklivosti imamo: zato pač ne moremo zahtevati od drugih, da bi bile svetnice. Bodimo velikodušne in prizanesljive in povsod bomo priiljubljene. Preiriljivk ne mara nihče. — Iz življenja bomo dobile ravno toliko kot damo vani. Če seiemo veter, bomo žele vihar. Zahrbtost se ne bo nikdar veselila odkritega prijateljstva. Ako nimamo ljubezni do drugih, je tudi nihče ne bo imel do nas. Privoščimo tu in tam evetlico priznanja in veselja še živim, in jih ne hvalimo šele po smrti...

V slučaju, da se pojavi nesporazum pri podružnici, ali pri katerih izmed vaših članic, vas

prosim, nikar tega ne obešajte na veliki zvon. Vsaki dobri članici mora biti ugled podružnice prvi pri sreči, potem pridejo šele osebnosti. Majhnih nespornostov ne bo nikdar manjkalo; vredni pa niso, da bi jim posvečali preveč pozornosti. Zato besedičenje kar prezrimo, ter vsako neljubo zadevo pokrijmo s širokim plaščem prizanesljivosti, ter jo obsodimo na pozabljenost.

Razna obvestila.

Poroča gl. tajnica-urednica.

Nekaj nadaljnjih kontestnih člankov je priobčenih v tej številki. Ostali bodo priobčeni v prihodnji. Naš duhovni nadzornik mi je poslal o tem premetu naslednje pismo, ki ga objavljam dobesedno.

Cenjena urednica!

Ne bo šlo tako hitro kot ste Vi pričakovali. Zmotil sem se tudi jaz, ko sem Vam sporočil, da bo vzelo mesec dni predno bodo vsi trije sodniki kontesta pregledali članke in določili nagrade. Do danes sem dobil odgovor šele od dveh sodnikov in poslal sestavke šele zadnjo soboto v St. Paul, Minn.

Kot mi sporočate, gre prihodnje številka Zarje v tisk že ta teden. Prosim naznanite v Uradnih poročilih, da bodo imena onih, ki so poslale sestavke, priobčena v februarjevi številki Zarje. Takrat se bo tudi objavilo komu so se priznale nagrade. Priobčite še drugo polovico sestavkov in dajte priložnost članstvu, da sodi samo zase, kateri spisi so najboljši in kateri so najbolj vredni nagrad. Stavim, da dve članici ne bosta istega mnenja.

"Vsi sestavki so dobri in zaslужijo, da se jih priobči," mi je naznanil prvi sodnik, ko je vrnil članke po preteku dveh tednov. Z njim se strinjam tudi jaz. Vsakemu sestavku se pozna, da je vzelo dosti časa in tudi dosti dobre volje predno je bil sestavljen. Ne bilo bi prav, da

Vsaka podružnica si naj prizadeva, da bo po svojem poslovanju in odnošajih med članstvom za vzgled vsem ostalim društvom v naselbini. S tem bo koristila tako svojemu ugledu, kakor tudi ugledu organizacije. Njene seje bodo dobro obiskane, ker bo na njih prevladoval red in sesterska vzajemnost; članstvo bo pa veselo in zadovoljno, da spada k ugledni po-

bi se sedaj določalo nagrade kar tja v en dan. Ozirati se bomo morali edinole na tvarino, snov in vsebino, kot sem Vam naznačil v pismo, v katerem sem Vam dal navodila za kontest. Iz navedenih vzrokov sem odmeril vsakemu sodniku po dva tedna časa, da pregleda in presodi vrednost vsakega članka po zaslужenju. Upam da boste oprostiti Vi in članstvo to zamudo.

Jubilejno številko Zarje sem prejel včeraj. Častitam Vam na Vašem uspehu. Vem, da je bilo zvezanega s tem obilo dela. Prepričan sem, da bo članstvo upoštevalo Vaš trud nič manj kot jaz. Tako bi imela izgledati Zarja vsak mesec! Nedvomno se bo tudi to doseglo, če se bo članstvo Zveze zanimalo toliko za svoje glasilo kot se je do sedaj. Kontestni članki pričajo, da imamo dovolj članic v svoji sredi, ki se znajo izraziti v pisni besedi nič manj kot v ustmeni. Skrajni čas je, da se članstvo tega zave, da se vzame vsaj nekaj bremena z ram naše nad vse delavne in težko preobložene glavne predsednice. —

Obilo sreče, zdravja in zadovoljnosti želim Vam in vsem članicam S. Ž. Z.

Vam udani

A. Schiffrer.

Zarja ima sedaj nekoliko bolj priročno velikost obenem je preurejena tako, da se da notri spraviti ravno toliko ali celo več materiala kakor prej na isto število strani

družnici.

Č. g. Schiffrerju, celokupnemu članstvu Zveze, odbornicam vseh podružnic, ter vsem gl. uradnicam želim srečno, zdravo in zadovoljno Novo leto. Dal Bog da bi to leto bilo, za organizacijo kot za vas vse, eno izmed najlepših, kar ste jih še kdaj doživele. To vam iskreno želi vaša sosestra

Marie Priland.

Naslovno risbo na platnicah, kakor tudi vse notranje naslovne glavnice, je narisal naš duhovni nadzornik Rev. A. Schiffrer sam. Gotovo vam ni bilo znano, da je poleg vsega drugega tudi spreten risar. Ko bi se iz cele duše ne zanimal za našo organizacijo in njen vsestranski napredek, bi se mu ne ljubilo žrtvovati svojega časa in svojih že jako oslabeledih oči za tako delo. Iskrena hvala mu!

Kakor lansko leto, tako se vam letos priporočujem za slike, ker napravijo številko živo, zanimivo. Kliše iz cinka stane za eno osebo — velikost kakor večina klišejev v zadnji številki — okrog tri dolarje; kliše iz bakra je veliko boljši in stane za isto velikost od štirih do petih dolarjev. Kliše (cut) plača podružnica ali oseba, ki ga naroči, potem je pa njena last in se da ponovno porabiti povsod brez novih stroškov.

Čimdalje več članstva zahteva, naj posvetimo več skrbi Kuhinjskemu in Gospodinjskemu kotičku. — Prav tako. Za naprej bomo stalno našli prostor za to, četudi bomo kaj drugega okrajšali. **Kar vprašajte**, kar bi rade vedele. Če bo potrebno, bomo dobile posebno osebo, ki bo imela ta del Zarje na skrbi.

V naših pravilih ni določen kvorum, to je število članstva, ki mora biti na sejah, da je sklepčna, kakor pravimo. D. splošnih pravilih bi morala biti navzoča vsaj nadpolovična veči-

na. To bo za nas težko; največkrat niti četrtina ne more priti. Dokler nam naša pravila ne bodo dala o tem podrobnejših navodil, naj si vsaka podružnica pomaga kakor si more. Na januarski seji naj določi, koliko članic je pri njej potrebnih za kvorum; pri tem se naj ozira na število članstva, ki res po navadi prihaja na seje. To naj velja za eno leto. — Nadalje se lahko prigodi, in se je že mnogokrat prigodilo, da niti predsednica, niti podpredsednica ne pride na sejo, niti prej ne stori potrebnih korakov. Se moramo pač še učiti vsega od kraja. Če je zbran kvorum, naj ena izmed drugih navzočih odbornic, ali pa tudi katerakoli članica, pozove navzoče članstvo, — potem ko je preteklo 15 minut po času, ko bi se morala seja začeti in je poročano, da predsednice in podpredsednice za gotovo ne

bo, — naj izmed navzočih izvolijo predsednico za dotično sejo. Enako, kadar ni redne zapisnikarice. Tako se ne bo treba članstvu raziti brez seje, kar vedno strašno žalosten utis napravi. Novoizvoljena predsednica ali zapisnikarica ima uradno moč samo za dotično sejo. Pri takih sejah pa se ne morejo razveljaviti ukrepi prejšnjih sej in je tudi priporočljivo, da se ne obravnajo izredno, važne stvari, temveč le tisto, kar na tisti seji mora biti rešeno. Mor-da bo še krajša pot, da si podružnica, kjer je to potrebno, že koj v začetku leta izvoli II. podpredsednico in II. zapisnikarico.

Nadalje opozarjam vse tajnice, naj vedno prav razločno pišejo imena in naslove. Naj prav označijo, katere članice so suspendirane, katere nazaj sprejete, katere so prišle od druge po-

družnice, katere so prestopile drugam. V vseh teh slučajih je treba v poročilu navesti imena in naslove. — Opozarjam jih, da članica ne more prestopiti brez prestopne kartice. Za to kartico mora posebej plačati 25c pri stari podružnici in teh 25c mora dotična tajnica poslati na glavni urad. Tajnica nove podružnice pa pošlje dopolnjeno kartico na glavni urad. — Mesečna poročila morajo priti na glavni urad **vedno** do 25. dne v mesecu. — Za nove članice je treba poslati tisti mesec po en dolar; 25c za assesment, 75c za pristopnino. — Kadar vam primanjkuje uradnih listin in knjižic, mi takoj sporočite!

S 1. JANUARJEM SE ZAČNE KAMPANJA ZA NOVO ČLANSTVO.

Josephine Račič.

Št. 1, Sheboygan, Wis. — Pet letnica, katero smo priredile 28. novembra se je boljše obnesla kakor smo pričakovale. Udeležba je bila velika in ljudstvo je bilo videti zadovoljno ter se je počutilo prav po domače.

Ob devetih zvečer je bil otvorjen slavnostni program in nastopila je naša gl. predsednica, ter nas vse lepo pozdravila v imenu Zveze, nato je prečitala brzojav od naše gl. tajnice, za katerega ji izrekamo lepo hvalo. Potem nam je predstavila naše sestre iz Milwaukee; zelo je nas razveselilo, ker so nas obiskale in se jim prav lepo zahvalimo za poset. Nato pa je nastopila mala Annie Zor, oblečena v narodni noši in nam prav izvrstno deklamirala naslednje verze:

K petletnici podružnice št. 1, SŽZ.
Ustanovnicam v pozdrav.
(Ivan Zupan)

Pozdravljene sestre nam ljube in drage, podružnice prve, Bog živi Vas vse! Ideje so Vaše in misli preblage, pred leti polnile Vam dušo srce!

Podružnice deblo ste Ve zasadile in skrbno zalivale to ste drevo; ljubezen do sester ste vedno gojile, pomoč medsebojno delile lepo.

To deblo je svoje pa veje pognalo, ki daleč že segajo danes okrog, podružnic še drugih je mnogo nastalo, ker k temu pomagal naš dobri je Bog.

Saj Zveza se Ženska zdaj širi in veča uspeva, ter cvete in raste naprej — — To bila v resnici le Vaša je sreča — — Ideja se v Sheboyganu začela najprej!

Naj vsemu — predraga nam Ženska ta Zveza — bi ženstvu v deželi tej vnela srce! Naj ista se širi in vedno razteza, pomaga blažiti sosestram gorje!

Zapisnikarica Mary Erzen je podarila gl. predsednici v imenu odbora podružnice šopek cvetja s sledečimi besedami: Spoštovana gospa Priland!

Dovolite, da se Vam v imenu odbora naše podružnice najlepše zahvalim za vse kar ste že storili v teh petih letih za dobrobit slovenskega ženstva v Sheboyganu in po vsej Ameriki. Vse vemo, da Vas tu in tam zbode kak trn, zato bi Vam na rade vsaj danes ob tem lepem jubileju naše Zveze poklonile šopek cvetlic. Vsak cvet v njej naj Vam govori o naši hvaležnosti, vdanosti in zvestobi do Vas. Z Vami bočemo še v bodoče v lepem soznanju delovati za procvit naše Zveze. Bog pa naj na njo in na Vas rosi svoji blagoslov, da bo Zveza cvetela in donirala obilo sadov na polju izobrazbe slovenskega ženstva. Bog živi!

Zahvalimo se vsem članicam in drugim, ki ste kaj darovali:

Mrs. Borsečnik, Mrs. C. Chasel, Mrs. Dragan, Mrs. Erzen, Mrs. F. Falle,

Mrs. Germ, Miss Jenko, Mrs. J. Kovacic, Mrs. Krainc, Mrs. Kopal, Luedke Bros., Mrs. Marver, Mrs. Melavc, Mrs. Modez, Mrs. Priland, Mrs. Podražaj, Mrs. Primožich, Mrs. Planinšek, Mrs. Pirc, Mrs. M. Ribich, Mrs. F. Ribich, Mrs. Rupnik, Mrs. Remshak, Mrs. M. Repensek, Mrs. M. Sebanz, Mrs. C. Suscha, Mrs. Skriner, Suscha Co. Mrs. Turk, Mrs. Versay, Mrs. Zagožen, Mrs. Zunter, Mrs. M. Zore, Mrs. Zavrč, Mrs. Zorman.

Lepa hvala tudi vsem tistim, ki ste se trudile in prodajale vstopnice, in vsem ki ste se udeležili naše proslave ter nam pripomogli do dobrega uspeha.

Apeliramo na članice, da se udeležite glavne seje 5. januarja; na tej seji se bo volil odbor za leto 1932. Pridite vse!

Po seji bo prosta zabava; vsaka naj prinese mali dar za 10 centov, ker bo prišel Sv. Miklavž, kakor je že navada pri nas vsako leto. Pa tudi zavrtete se bomo, zato pogledite, ako so čevlji O. K. —Christie Rupnik, predsednica; Mary Krainc, tajnica.

Št. 5. Indianapolis, Ind. — Dne 2. januarja zvečer bomo imele dve igri in ples v Šolski dvorani. Igrita sta "Kaznovana nečimernost" in "Radi oreha." Igralci in igralka se prav pridno učijo pod vodstvom Fr. Franka Velikan. Obetajo nam mnogo zabave in smeha. Poskrbite, da bo dvorana polna in veliko in težavno delo ne bo zastoj. Društvena blagajna je last vseh čla-

nic; zatoraj jo podpirajmo vse!

Drage sestre, poznam vas, da ste dobre in pridne. Kot dosedanja predsednica naše podružnice se vam najklopleje zahvaljujem za vso vašo naklonjenost in pomoč. Hvala tudi vsem odbornicam, s katerimi smo delovale skupaj. Želim, da izkazujejo isto naklonjenost tudi naši prihodnji predsednici Mrs. Mary Dragan. Potrudimo se vse skupaj, da bo naša podružnica rasla in napredovala in delujmo skupno vse za eno, ena za vse. — **Anna Koren.**

Za leto 1932 je bil izvoljen sledeči odbor: predsednica Mary Dragan, podpredsednica Uršula Zevnik, tajnica Josephine Barbaric, 921 H. Hought St., blagajničarka Mary Vidmar, zapisničarica in 1. nadzornica Anna Kovač, 2. nadzornica Uršula Zevnik. Na zahtevano večino članstva se bodo naše seje odslej vršile vsako prvo nedeljo v mesecu ob treh popoldne. Prihodnja bo toraj dne 3. januarja. Pridite vse, ker bo stari odbor izročil poslavnje novemu odboru.

Drage mi članice in sestre: Iz srca se vam zahvalim za vso naklonjenost, ki ste mi jo izkazovale vsa ta leta mojega uradovanja. Svoj urad zapuščam uverjena, da bo prišel prihodnje leto v boljše in bolj delavne roke, kakor je bil v njih do zdaj. Prosim, olajšajte delo novi tajnici, in plačujte redno svoje prispevke, da ji ne bo treba okrog po hišah hoditi in tiste kvodre odbirati. Saj veste, da tajnica pri nas ne dobi plače, ker naša blagajna tega ne dovoljuje. — **Jennie Gerbeck, taj.**

Št. 6, Barberton, Ohio. — Ravno kar sem prejela dec. št. Zarje. Da dam odduška svojim čutom javno pohvalim kakor list tako tudi našo vrlo urednico. To izdajo sem zelo težko pričakovala, ker so me mikali kontestni članki: "firbec" me je držal, kaj bodo članice odgovarjale na prašanje: "Zakaj sem postala članica Zveze," priznati pa moram, da mi je žal, ker nisem tudi sama kaj napisala. Sedaj sem pa še radovedna, katera bo dobila palmovo vejico zmage, in kateri članek bo sodnikom — ako so možki — najbolj ugajal, zato, sestra urednica, le kmalo na plan še z ostalimi članki in sodbo!

Drugo kar me tudi vedno zanima, so članki naših pionirk in sotrudnikov. Rev. Schifferjer članek vsako izdajo najprej prečitam. Božično voščilo sestre urednice je v srcu segajoče; pozna se, da prihaja od srca. Strinjam se s članikom sestre Albine Novak, načelnice izobraževalnih klubov. Brez strahu javno nove svoje skušnje. Tako so tudi vsi drugi članki vredni priznanja, saj imajo vsi en skupen namen, namreč koristiti in pomagati slovenski zeni.

Sedaj pa slike in dopisi podružnic. Gledam slike in berem iz njih ono pravo slovensko odkritosrčnost; ena se bolj postavi kot druga, toda ne smem preveč hvaliti da se ne prevzamejo. Članice smo ponosne na vas voditeljice.

Škoda le, da ni iz Barbertona nobene slike, saj smo svoječasno imele tudi pri

naši podružnici nekaj gl. uradnic, ki so še vedno dobre delavke na društvenem polju. Menda smo tukaj bolj skromne glede javnosti, zato pa bolj natančne med seboj.

Pri tukajšni podružnici št. 6 se povoljno gibljemo, toda naše sosede v Kenmore pri podružnici št. 51 so pa zelo živahne. Pot me je nanesla neko nedeljo popoldan radi važnega opravka v Kenmore. Ko zapeljem našo Lizi mimo Sterletove hiše mi zadoni na ušesa ženski smeh. Takoj si mislim; kaj, če imajo pa Kenmorečanke kakšno zabavo, ker so tako glasne! Potrkam na vrata, in res, odpret mi pride tedanja tajnica sestra Škulj, ter me, ne meneč se za moje izgovarjanje, kar potegne v hišo, kjer so bile zbrane okrog obložene mize vse članice podružnice št. 51. Ko pa povem, da imam še dve prijateljici zunaj, gredo hitro ponje ter nas prijateljsko posedejo med se okrog mize, kjer smo se prav fino zabavale. Priznati moram, da so Kenmorečanke izvrstne kuharice in tudi dobre družabnice, le škoda, da je čas tako hitro potekel in morale smo se raziti vsaka na svoj dom kuhat večerjo, da bi se ne jezili naši možički.

Podružnici št. 51 najlepša hvala za prijaznost; ob priliki vam hočemo enako vrniti. Sploh bi bilo umestno, da bi podr. št. 6 in podr. št. 51 delali roko v roki ter ena drugi pomagali; to je bila tudi želja gl. pred. M. Prislana, kakor se je izrazila ob času obiska v Barbertonu.

Sosestre Kenmorečanke, delujte složno in nikar se bojte javno pokazati, da ste članice SŽZ. Želim vam v letu 1932 obilo napredka in božjega blagoslova kakor pri podružnici tako tudi na vaših domovih. — **Jennie Ožbolt, članica podružnice št. 6.**

* * *

Naj podam tukaj kratko poročilo o delovanju naše podružnice v letu 1931.

V preteklem letu je naša podružnica pridobila 15 novih članic, 1 članica je umrla, 4 so prestopile k novo ustanovljeni podružnici št. 51 v Kenmore. Toraj smo napredovale za 10 članic.

Štirim članicam, ki so v teku leta postale matere, je podružnica darovala vsaki 5 dol. kot porodno nagrado. Devet članic je obiskala bolezni; podružnica je vsem kupila cvetlice za časa njihove bolezni. Za božične praznike pa so naše dobre članice obdarovale z božičnimi košaricami več tukajšnjih brezposelnih družin. Prav lena hvala vsem!

V preteklem letu je imela naša podružnica čast biti zastopana na lepi slavnosti izročitve "Spominke knjižice" podružnici št. 47 v Garfield Hgts., O. Ob tej priliki je spoštovana glavna predsednica Mrs. Marie Prislana obiskala tudi našo podružnico v prijaznem Barbertonu. Bil je lep večer, ko je stonila v sremstvu prijaznih Clevelandčank v pripravljeni prostor, kjer jo je nad 40 naših članic z veseljem glasno pozdravilo. Pozdravljena Mrs. Prislana!

Škoda samo, da je bil čas tako kratko odmerjen, in da so opravila klicala Mrs. Prislana hitro še drugam. Toda čeravno je bila med nami samo malo časa,

vendar se vedno z veseljem spominjamo na omenjeni večer. V čast si štejemo, da poznamo vrlo slovensko ženo ki si je postavila trajen spomenik.

Še lepo zahvalim vsem članicam za prijazno sodelovanje in za številne udeležbe pri društvenih sejah v preteklem letu; enako ste vabljeni še za naprej.

Za leto 1932 je izvoljen sledeči odbor: Predsednica Angela Zagar, podpredsednica Jennie Usnik, tajnica Frances Ošaben, blag. Mary Mekina, zapisn. Jennie Okoliš. Nadzornice so: Mary Žnidaršič, Frances Smrdelj in Alojzija Župec. — **Frances Ošaben, tajnice.**

Št. 11, Eveleth, Minn. — Na decemberski seji je bil izvoljen za leto 1932 naslednji odbor: Predsednica Josephine Janežič, tajnica Amalia Smoly, blagajničarka Annie Skriener, nadzornice: Frances Zakrajšek, Annie Sterbentz in Jennie Ozanich. Seje bodo vedno prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v Cerkevni dvorani. Prihodnja seja bo 3. januarja.

V "Duluth Tribune" sem čitala 8. dec., da je bila na Gilbertu, Minn., slovenska rojakinja Mrs. Mary J. Kern izvoljena za občinsko blagajničarko. Je redck slučaj. Naše iskrene častitke! Na Evelethu je izvoljen za mestnega svetovalca ali aldermana rojak Mr. Jakob Ambrozich, krojač in lastnik krojačnice. Častitamo! Naj tudi povem, da je Mrs. Ambrozich naša članica. — Zarja naj bi vedno poročala podobne stvari, saj je to več ali manj vključeno v naših pravilih člen II., točka 3, deloma pa točka 5. — **Jennie Ozanich.**

Št. 13, San Francisco, Calif. — Dne 3. dec. smo imele pri naši podružnici svojo letno sejo. V uradu so ostale lanske odbornice le tajnica je nova izvoljena, sestra Ivana Matjasich. Glejte, da ji boste šle vse na roke. Tudi želim, da bi se nova tajnica sem ali tam oglasila v listu Zarja; pokažimo drugim sestroam, da nismo ravno najbolj zaspane v San Francisco.

Rada bi prosila vse članice, da molite za mojo ljubo edino sestro v domači grudi, umrlo 9. oktobra na Brezji pri Rožendolu, župnija Semič, Dolenjsko, ravno na dan ko sem jaz praznovala 25 letnico svojega ženitovanja ali srebrni jubilej. Moja sestra, rojena Marija Rauh v Rožendolu, omožena Skedelj, je bila dobra žena in blaga mati deveterih otrok, ki so vsi razkropljeni po svetu. Oj, usoda ti nemila, ki tolikrat življenje zagreniš! — **Mrs. A. M., članica pri št. 13.**

Št. 19, Eveleth, Minn. — Za leto 1932 je bil izvoljen naslednji odbor: Antonia Nemgar, predsednica; Frances Kaučič, podpredsednica; Angela Debevec, tajnica; Gabrijela Masel, blagajničarka; Josipina Frontar, zapisničarica. V imenu cele podružnice se članicam zahvaljujem za izredno veliko udeležbo na zadnji seji.

V letu 1931 je 12 naših članic obhajalo srebrno poroko; vsaki slilo dale iz blagajne darilo \$10.00. Štiri so se omožile; tudi tem smo darovale po deset

dolarjev. Za \$18.00 smo kupile šopke cvetlic ob različnih prilikah.

Tudi se naj zahvalim naši urednici Mrs. Račić, ki tako urejuje naš mesečnik, da je vedno bolj zanimiv, in ga koncem meseca komaj pričakujemo. — Ker decemberska številka ni prišla tako hitro kakor so prihajale druge, me je par članic prašalo: "Kje pa je Zarja za ta mesec? Veš, ON me tako sprašuje, kje je, če se ni morda zgubila." — **Angela Debevec**, tajnica.

Št. 23, Ely, Minn. — V odbor za leto 1931 so izvoljene: Predsednica Mary Skalar, podpredsednica Mary Jerich, tajnica Mary Kure, zapisničarica Josephine Bolka, blagajničarka Mary Logar, nadzornice: Katherine Peshel, Katherine Kopach in Katherine Slogar.

Kljub slabim časom smo dobile v letu 1931 več novih članic. Zadnjo sejo smo se še posebej dobro imele. Naša blagajničarka Mary Logar nam je pripravila lep program. Brigita Hribar, Johanna Shega in Mary Startz so nam naredile mnogo šale in izzvale mnogo smeha. Merharjeve deklice so na piano igralle slovenske in angleške pesmi. Prišel je tudi Miklavž z darili. Po programu smo imele okusno malico.

Ne pozabite priti na prihodnjo sejo! Pripeljite kaj novih seboj!

Mary Stukel.

Pred kratkem smo obhajale tretjo obletnico naše podružnice. Vse članice smo šle skupno k sv. maši, ki je bila darovana za naše žive in mrtve sosesre. Letos nam je smrt pobrala kar štiri; vse so bile dobre članice. Za vsako smo darovale po \$10.00 za sv. maše; na večer smo šle skupno molit sv. rožni venec, in smo jih v obilnem številu spremile na zadnji poti.

Naša podružnica sicer napreduje, vendar le bolj počasi; zdi se mi, da smo preveč izbirične. Drage sestre, saj je še mnogo dobrih žena in deklet. Pripeljimo jih v našo sredino, da nas bo ob 4letnici dvakrat toliko kakor nas je sedaj.

Ker je bila zadnja seja ravno na Miklavžovo, smo povabile tudi Miklavža, ki je vsaki članici prinesel poseben zabojček. Vse naše seje so bile dobro obiskane, ta pa najbolj.

Pri naši podružnici si domišljujemo, da smo zelo verne. Miklavž se je hoteli prepričati, če smo v resnici take. Po dvorani je zavladala tema in prikazal se je Miklavž z dvema angeljema. Predno je članica dobila svoj dar, ji je Miklavž staval razna vprašanja. Nekatere so mislile, da je vse le za šalo, in niso hotele odgovarjati.

Miklavž pa ni razumel šale, temveč je kar pozvonil, in pridrvela sta dva črna z rogovi in verigami, in sta že reže stegovala kremplje po svojih žrtvah, — pa sta se bridko zmotila; članice so se začele križati in oba rogača sta morala jezno odkuriti; pri naši podružnici nista imela uspeha.

Lepo je bilo videti dve deklici, oblečeni kor angela, s svečkami v rokah, priti k božičnemu drevescu in tam pre-

pevati. Sestri Murgel sta nam pa pokazali, kako lepo znata igrati na klavir.

V imenu odbora se pristrčno zahvaljujem vsem, ki ste nam pomagali pri tem programu.—**Mary Logar**, blagajničarka.

Št. 25, Cleveland, Ohio. — Uradnice za l. 1932: Predsednica Frances Ponikvar, podpredsednica Rose Konečnik, tajnica Mary Otoničar, blagajničarka Dorothy Strniša, zapisničarica Mimmie Augustine, rediteljica Mary Miklavž, nadzornice: Mary Skulj, Jennie Klopčič, Mary Salamon.

Izobraževalni klub naše podružnice priredi igro 24. januarja "Prisiljen stan je zaničevan," za malo vstopnino 35c. Vabljeni ste vse, da pridete in s tem pomagate svoje podružnici, pa se tudi same malo razveselite, saj doma zadosti jamramo o slabih časih. Rade se udeležite društvenih seji kot dosedaj, da bo več napredka. Brale ste, da se bo letos kampanja za nove članice pričela že z januarjem. — Vsa čast naši gl. tajnici in urednici, ki je tako lepo opremila jubilejno številko Zarje.—**Mary Otoničar**, tajnica.

Št. 26, Pittsburgh, Pa. — Na zadnji seji je bil prejšnji odbor izvoljen tudi za leto 1932. Več prihodnjic. — **Mary Besal**, tajnica.

Št. 31, Gilbert, Minn. — Pri naši podružnici se sedaj postavimo, ker je bila naša članica Mrs. Mary Kern 8. decembra izvoljena za blagajničarko v mestnem odboru. Pristopila je k SZZ. junija meseca, in se gotovo ne kesa, ker ji je ravno to veliko pripomoglo do izvolitve. Naša podružnica ji častita. Če bomo složne, in če nas bo še več skupaj, bomo prihodnjic zopet lahko postavile katero v mestni odbor. Na dan volitve so bili naši Slovenci prav zavedni, zato pa imamo sedaj kar štiri Slovence, oziroma Jugoslovane v mestnem odboru. Ali ni to lepo?

Pri podružnici smo se začele počasi oživljati. Na decemberski seji smo se prav dobro imele in smo zborovale do polnoči. Članice so se začele zanimati za seje, in tako je prav. Seje bodo odslej vsak drugi ponedeljek v mesecu v navadnih prostorih. Na prihodnji seji, 11. januarja, se bomo imele še lepše kakor kdaj prej. Odbor bo skrbel, da bo vsaka članica, ki pride na sejo, dobro pogostena. — brezplačno, seveda. Glejmo, da bomo na januarsko sejo kaj novih pripeljale. Vsaka naj malo pomagita, pa bo šlo. Dajmo naši tajnici še malo več dela; obložimo jo z novimi članicami, kar jo bo, mislim še najbolj veselilo. Torej vse na delo za novimi, da nas bo ob koncu leta 1932 dvakrat toliko kakor nas je sedaj. — **Anzeja Preglet**.

Št. 32, Euclid, Ohio. — Prosim cenjene sestre v naši podružnici, da bi se že koj v začetku leta 1932 začele zanimati za društvene seje in redno plačevale mesečni asesment. Iz društvene blagajne je nemogoče zakladati. Katera je dobra članica, naj pride na

sejo in poravna. Če ne more poravnati, naj pove na seji ali pa tajnici, da jo zaoži. Katera se ne zgleda, je ne bomo zalagale. Če bo morala biti katera suspendirana, naj ne zvrča krivde na tajnico, ker ta se mora ravnati po pravilih. Upoštevajte te vrstice, prosim. — **Mrs. J. G.**

Št. 33, New Duluth, Minn. — Odbor za leto 1932: Predsednica Mary Janchar, podpredsednica Anna Podgoršek, tajnica Mary Spehar Sr., blagajničarka Mary Spehar Jr., zapisničarica Mary Shubitz, vratarica Mrs. Roso. Nadzornice: Mary Oblak, Mary Rot, Angela Skull. — Seje vsako drugo sredo v mesecu točno ob 7. uri zvečer pri sestri Roso. — Da bi bile vse tako obiskane kakor je bila zadnja! — **Mary Shubitz**.

Št. 36, McKinley, Minn. — Odbor za leto 1932: Predsednica Julie Lautizar, podpredsednica Mary Stark, tajnica Agnes Šiškar (McKinley, Box 16), blagajničarka Frances Mesojedec, nadzornice: Mary Jerasa, Mary Mohar, Mary Butala. Se zahvaljujem vsem članicam za naklonjenost, kakor tudi za plačilo za tajniško delo. — **Johanna Steblay**, taj.

Št. 38, Chisholm, Minn. — Naj malo poročam o izidu naše glavne seje, ki se je vršila 2. dec. V prvi vrsti lepa hvala članicam ki so se udeležile seje v tako obilnem številu. Ali, cenjene sosesre, prošene ste spet za prihodnjo sejo, ki se bo vršila dne 6. jan. zvečer v navadnih prostorih. Imele bomo nekaj novih kandidatinj za pristop; slišale boste tudi celotno poročilo o stanju naše podružnice. Nadzorni odbor bo tudi poročal svoje. Po seji bomo imele malo zabave samo za članice. Prosim, naj prinese vsaka 10c, da bomo pokrile stroške za malico.

Še nekaj Vas prosim, drage sosesre. Delujmo roka v roki, potem nam je obstanek zagotovljen. Nagovorite svoje prijateljice za pristop k SZZ. Res so slabi časi, pa druge boste mogoče imele več sreče kakor jaz.

Odbor za leto 1932: Predsednica Mary Smolatz, podpredsednica Mary Gorsič, tajnica Annie Trdan (215 W. Poolar St.) zapisničarica Johanna Dolinar, blagajničarka Jennie Samsa. Nadzorni odbor: Mary Pluth, Johanna Marolt, Augustina Baraga. — **Annie Trdan**, tajnica.

Št. 39, Biwabik, Minn. — Na letni seji 13. decembra je bil izvoljen naslednji odbor za leto 1932: Predsednica Anna Milkovič, podpredsednica Gizela Kure, blagajničarka Katarina Tomec, tajnica Annie Strukel (Box 95). Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne pri sestri tajnici. — Opozarjam vas, drage sosesre, da pravočasno plačujete svoj asesment in s tem olajšate delo tajnici. — **Marija Strukel**, predsednica.

Št. 41, Collinwood, Ohio. — Iz časopisov vsak lahko izve, v kakih slabih razmerah so društva, kjer tajniki vsi tako tarnajo in tožijo, da se nam kar v srce smilijo; skoro nihče noče več prevzeti tajništva, zaradi slabih razmer. Še

bolj so pa usmiljenja vredni nekateri nedolžni otročiči, ko nimajo kruha in mleka dovolj, in tako bodo zrastle šibki in slabega zdravja, in bodo mogoče trpeli vse svoje življenje. Zatorej drage članice naše organizacije, veste, da je naša Zveza katoliška in da je naša dolžnost, da pomagamo po svoji moči svojemu bližnjemu. Ozrite se okoli svojih sosedov, — mogoče boste videle bledolične otroke, ki nimajo dovolj hrane; katerih očetje so že dolgo brez dela, in so jim pošli že vsi prihranki dolgoletnega truda. Spomnite se, članice, da je naša dolžnost pomagati potrebnim, naj si bo s ponošeno obleko ali čemer koli.

Naj se podam k našim sejam in našim članicam, ko so bile tako pridne pri zadnji seji. Zares lepa udeležba! Jako bi me veselilo ko bi bila vsaka seja tako lepo obiskana. Ali bo? Prav lepo smo se zahvale po seji. Lepa hvala za darilo, ki sem ga dobila pri igranju (Clothes pin and Milk Bottle Game). Lepo je od onih članic, ki so preskrbele za prigrizek in tako okusno pecivo. Bog plačaj!

Drage članice, upam, da se boste bolj redno udeleževale sej v tem letu, ki smo ga ravno sedaj nastopili, kakor ste se pa v prejšnjem letu. Vidim, da se naše članice čimdalje bolj zanimajo za vse kar se tiče naše Zveze. In to je tudi jako lepo od Vas. Naj zadostuje za danes! — **Marion Penko**, zapisničarka.

* * *

Ker se bliža poslovno leto 1931 koncu in ker sem bila blagajničarka v tem letu, se mi zdi potrebno da podam članicam natančno poročilo o našem skupnem napredku podružnice št. 41, SZZ.

Ko sem sprejela ta urad in dobila blagajno v roke, sem videla notri le svotico \$44.45. Ko sem pregledala listo, v kateri so vpisane članice, sem tudi majala z glavo; bilo nas je samo 58 članic. Pričele smo vstajati zgodaj in šle na delo, in sedaj ob koncu tega, sicer zelo slabega leta Vam imam čast predstaviti 105, reci sto pet novih članic, in od poprej 58; torej skupaj 163; ni preveč slabo, ampak moja želja je, da dosežemo vsaj število 200.

Naj Vam podam tudi natančno stanje naše blagajne. V njej imamo dobro shranjenih ravno \$178.10. Dolga nobene. Ker se moram ločiti od tega urada priporočam novi blagajničarki, da če kot jastreb pazljiva pri blagajni, da bo ob koncu leta 1932 blagajna 4 krat pomnožena. Članicam ključem vsem: pomagajmo, da se to uresniči! To bo nos cele podružnice, kajti podružnice brez \$\$\$ izgledajo pustice — **Margaret Poznich**.

Št. 42, Maple Hgts., Ohio. — V novi odbor so bile izvoljene sledeče: Predsednica Miss Cecilia Oblak, tajnica Miss Antonia Legan, blagajničarka Mrs. Pauline Hribar. — Kakor vidite bodo našo podružnico vodila dekleta. Upam, da bomo bolj napredovale, kakor smo do sedaj. — **Theresa Glavič**.

Št. 43 Milwaukee, Wis. (Bay View.) — Nič novega ne morem poročati. Ime-

le smo letno sejo, pa je vse ostalo pri starem; seje bodo kakor prej, odbor isti kakor prej. Nekateri sicer niso hoteli biti ponovno izvoljene, pa jim toliko časa nismo dale miru, da so se udale in prevzele svoje urade za nadaljno leto. Predsednico imamo res jako skrbno; skrbi za članice kakor mati za svoje otroke. Tudi po navadi pokolekta sama od članic tiste kvodre in jih zanese tajnici na dom. Ponudile smo ji nekaj plače, pa je odklonila. Enako tajnica. Vse, predsednica, tajnica, blagajničarka in zapisničarka ne marajo plače, temveč so pripravljene še za naprej delati za stonj. Zato pa prošim članice, da rade prihajate na seje da boste s tem delale veselje svojemu odboru, pa tudi drugim članicam, ker je vedno bolj veselo, če nas je več. Sama hodim zmirom gledat v koledar, kdaj bo prvi pondeljek in se bomo zopet sešle. Se mi zdi tako prijazno, ko skupaj pridemo in se malo pogovorimo. — **Agnes Virbnik**, podpredsednica in zapisničarka.

Št. 45, Portland, Oregon. — Odbor za l. 1932: Predsednica Mary Sersly, tajnica Mary Golik. (640 Gantvein Ave.), blagajničarka Frances Matulec. — Naša plesna prireditev je sijajno izpadla; bilo je nad 400 navzočih. — Če katera članica v naši podružnici ne prejema Zarje, naj se takoj pri meni javi. — **Mary Golik**, tajnica.

No. 46, St. Louis Mo. — St. Louis is again coming into the head lines and wishes to announce the election returns for the year 1932.

Mrs. Helen Skoff, President. Mrs. Margaret Dolenz, Vice-President. Miss Mary Speck, Secretary. Mrs. Josephine Speck, Treasurer. Auditors: Mrs. Theresa Gabrian, Mrs. Elsa Susin, Miss Josephine Speck.

The Slovenian Ladies Union No. 46 wishes to congratulate these officers, as well as thank the retiring officers of 1931 for the services rendered during their administration. — Secretary, **Mary Speck**.

Št. 47, Garfield Hgts., O. — Glavna letna seja je minila. Članice so se iste precej povoljno udeležile ter s tem pokazale, da se zavedajo svoje dolžnosti. Ukrepalo se je marsikaj dobrega v korist naše podružnice.

Novo leto se nam približuje, da pa istega bolj z veseljem sprejmemo, smo sklenile, da na "Silvestrov" ali starega leta večer priredimo skupno zabavo, v prostoru koder se nahajajo naše seje.

Ta zabava bo popolnoma prosta, samo za naše članice in njih može, da se med sabo nekoliko bolj spoznamo in poveselimo. Ker je premalo prostora, da bi se napravilo še za druge, zato drugih ne vabimo. Kateri članici je mogoče iz njene lastne volje kaj napraviti za prigrizek, isto lahko pošlje tja, kateri pa ni mogoče, je ravno tako prošena, da se gotovo udeleži tega domačega veselja pa tudi možička naj sabo pripelje, da se bo lažje naplesala. Preskrbeli bomo, da bo za-

dosti zabave za vse, kakor tudi prigrizka; prav nobene stvari ne bomo prodajali, vse bo "fri" tudi tisti, ki se najraje v kotu tišči, možičkom pa najboljše diši.

Nadalje smo se domenile, da bomo za obletnico ustanovitve naše podružnice napravile piknik na cerkvenih prostorih v Maple Gardens, 3. julija.

Prav z veseljem so vse članice sprejele novico, ko sem jim v imenu Mr. Antona Grdina izročila lepo darilo v svoti \$10.00, od Mr. John Bukovnika pa \$2.00, za kar se jima najprisrčneje zahvaljujemo.

Tudi jaz se na tem mestu članicam naše podružnice lepo zahvalim za nagrado, katero ste mi podarile v priznanje mojega dela.

Volil se je tudi odbor za leto 1932; izvoljene so bile sledeče. Za predsednico: Alojzija Zidanič, podpredsednico: Marie C. Bates, tajnico: Helen Tomazič, blagajničarko: Antonija Dolinar, pomožno tajnico: Carolina Mausar, rediteljico: Uršula Zala; v nadzorni odbor: Ida Brožič, Frances Bricelj, Valentina Bizjak.

Toraj, sestre, delujmo v letu 1932 v skupnosti, v prid naše podružnice in cele organizacije. Ker ste mi za bodoče leto z večino poverile mesto tajnice, Vas prošim, da greste tudi v bodoče ve same meni na roko. Največjo uslugo in same sebi dobro bodele napravile, da redno plačujete svoj mesečni assesment; nikar se ne zanašajte, da bo že tajnica na dom prišla. Moja dolžnost ni po hišah hoditi po tiste kvodre; zavedajte se svoje dolžnosti, ter mesečnino prinesite na seje ali pa na moj dom, kjer sem Vam v vsakem oziru vedno na razpolago. Prosim, da to upoštevate; katera ne more vsak mesec priti, naj pa isto sporoči po kaki drugi. One, ki živite na Reno lahko isto izročite Mrs. M. Želiznikar, na 11710 Lenakrove Ave.

Udeležujte se po možnosti mesečnih sej, da bomo lažje kaj dobrega ukrenile. Za bodoče sejo upam da prinesem par vzorcev od regalij, oziroma društvenih znakov, ker se vas je nekaj izrazilo, da bi jih rade imele. — **Helen Tomazič** tajnica.

Št. 48, Buhl Minn. — Dne 5. decembra je premiril v Buhl County Hospital rojak Louis Cvar, rojen na Bregu pri Ribnici. Trpel je grozne bolečine, posebno zadnje tedne. Ker je njegova soroga članica naše podružnice, smo se članice zbrale skupno na njenem domu 7. dec. in molile sv. rožni venec za pokojnega. Tudi smo darovale za dve sv. maši iz naše skromne blagajne.

Ženske, ki še niste pri naši Zvezi, vpišite se, saj je čisto malo za plačevati. Seje imamo vsako prvo sredo v mesecu v Public Library. — **Frances Ambrosich**.

Št. 51, Kenmore, Ohio. — Naša podružnica je imela sejo pri znani sosetri Mrs. Sterle. Volile smo novi odbor za leto 1932 in ukrenile več drugih stvari. Naša blagajničarka Mrs. Sterle ima svoje vrste banko in sicer v obliki "Firestone battery". Kdor se količkaj

razume na Lizi in njene muhe, bo vedel da battery gre dol, in jo je treba večkrat čarčat. Da naši banki odpomo-rejo, so naše članice sklenile, da se vrši veselica in sicer 23. januarja, v znanih klubovih prostorih na S. Manchester Road.

S tem potom vabim vse rojake v Kenmore, Barbertonu in Akronu, da nas posetijo na omenjeni večer. Za udeležence bo z vsem dobro preskrbljeno, torej le pridite!

Naj še malo omenim, kako smo se

imele na zadnji seji. Takoj po seji nam rečejo Strletova mama: "No, ženske, sedaj pa le pripravite tiste papirje." In res začnemo pospravljati vse kar je uradnega. Komaj je miza prazna, jo že na novo obložijo, to pot z vsakojakim izvrstnim pečivom, katerega so posamezne članice tako skrbno pripravile; bilo je tukaj vsega od slovenskih krvavice, pa do jabolčnega štrudelnja.

Ko se je naša zabava nagibala h koncu, nas posetijo članice št. 6, in sicer Mrs. Ožbolt, Mrs. Shemrov, ter Mrs.

Železnikar. Mrs. Ožbolt je igrala sv. Miklavža, kajti darovala je za našo blagajno tri dolarje. Deležna je bila namreč nagrade kot ustanoviteljica naše podružnice, no in ker se zaveda, da začetek je povsod težak, je prispevala večji del nagrade v našo blagajno. Lepa hvala Mrs. Ožbolt. — Josephine Praznik.

Vse dopisovalke želijo svojim podružnicam, gl. odboru in vsem članicam SZZ. vesele božične praznike in srečno Novo leto. — Urednica.

Ženski svet.

Zadnja trdnjava padla pred žensko. — Med senatorje v senatu, višji zbornici Zedinjenih držav, je zadnji teden zašla tudi ena ženska. Mrs. Hattie Caraway iz Janesboro Ark. je vdova po pokojnem senatorju Tadeju Horaciju Caraway, ki je umrl pred dobrim mesecem dni. Po njegovi smrti je razglasil Harvey Parnell, governor države Arkansas: "Postavil sem Mrs. Caraway, — — ker vem, da ona po pravici zasluži to mesto. Ona je vredna vsega spoštovanja, je zmožna, in bo delala čast svoji državi."

To ni prvi slučaj, da je ženska zasedla mesto v zbornici. L. 1922 je doletela ista čast Mrs. Rebeko Lattimer Felton, "Grand Old Lady of Georgia," kot so jo navadno nazivali. Sedela je v senatu samo 24 ur. Governor Parnell zagotavlja, da bo Mrs. Caraway sedela dalje časa. Za nove volitve je določil 12. dan meseca januarja 1932. Postavil je Mrs. Caraway za kandidatino na demokratičnem tiketu in obljubil glasovati zanjo.

Mrs. Caraway je stara 53 let. "In ženska, ki se ne boji priznati svoje starosti, je zmožna spregovoriti marsikaj," tako zagotavlja ona sama. Poleg tega pripoznava, da je mati treh sinov, da je živel v zakonu 29 let, in da še nikdar ni nastopila javno, nikdar še napravila nobenega govora. Na politiko se menda ne razume, ker je menda njen mož hodil domov zato, da v krogu svoje družine pozabi politične boje in se odpočije. Samo enkrat je bila novabljena v senat, da čuje svojega moža govoriti namreč dne 2. februarja 1931, ko je iskal pomoč za one, ki so bili prizadeti po suši. Ni se odzvala. S tem se je zamerila veliko ljudem. Če ne bo izvoljena, bo to vzrok nienegega neuspeha. Prepričana je na, da bo delala čast državi in ženskiemu spolu.

Zadnja trdnjava je padla. Najbolj zaseben moški klub, imenovan "The Greatest Club", se bo moral ozirati na žensko in niene kaprice. Že sedaj se nanovečuje, da bodo zviseeni senatorji morali bolj paziti na besede, da bo žvečenje tobaka in oliuvanje po tleh prišlo popolnoma iz rabe v kongresu Zedinjenih držav. Tak je upliv ženske na družbo.

Ruth Bryan Owen je zastopnica države Florida v Kongresu v Washingtonu, D. C. Kot hčer slavnega govornika Williama Jenningsa Bryana, je seveda

nadarjena in ob enem dobro izvežbana govornica. Prišedši v zbornico je naznanila da si je dobro namazala jezik, in da bo učila poslance kako in kaj spregovoriti — o pravem času v javnosti. Njen prvi nauk o govorništvu je sledeči: — Nihče se še ni rodil govornik. Treba je zato dolge in trde šole. Moji prvi govori so bili grozno smešni in dolgočasni. Moj oče nikdar ni bil med prvimi v šoli; celo v debati se ni nikdar odlikoval. Vse kar je bilo v njem, je bilo pridobljeno po dolgih naporih. Demostena, najboljšega grškega govornika so prvič zapodili iz odra. Ko je Disraeli prvič nastopil javno na Angleškem, so se mu vsi posmehovali. Ko sem pregledovala govore slavnih govornikov, sem zapazila, da v začetku so vsi njihovi govori pomanjkljivi in mnogokrat brezpomembni.

Seveda je treba poguma, pogledati občinstvu v obraz in povedati govor, ki se ga je bilo treba naučiti na pamet. Dober govornik je le oni, ki ima pogum, resnost in toliko zanimanja za občinstvo, da pozabi sam na sebe in na svojo okretnost.

Bomo videli kako se bo postavila zastopnica Floride v Kongresu. Pri zadnjem zasedanju se ji je posrečilo pridobiti pravico za ženske rojene v Zedinjenih državah in poročene z nedržavljanom, da obdrže državljanstvo, in če so ga po prejšnjih zakonih izgubile, da si državljanstvo zopet nazaj pridobijo.

Nobelovo nagrado dobi letos Miss Jane Adams iz Chicage. Z njo bo delil nagrado Dr. Nicholas Butler, ravnatelj na Columbia univerzi.

A. B. Nobel, iznajditelj dinamita, je pustil vse svoje bogastvo v ta namen, da se vsako leto nagradi oni človek, ki je tisto leto napravil največ za človeštvo. Nagrada, ki obstoja iz interesa zapuščine, znaša nad \$40 000 vsako leto, in podeljuje jo vlada na Norveškem.

Jane Adams je znana v Chicagi kot najboljša organizatorica med onimi, ki se zavzemajo za pomoč v sili bližnjemu. Nagrado ji jo orisodil odbor v Oslo na Norveškem za nieno uspešno delovanje za svetovni mir. L. 1910 se ji je posrečilo pregovoriti Andrewa Carnegieja, da je položil temelji svetovnemu sodišču s svojim darom. Dr. Nicholas Butler je bil odlikovan zaradi njegovega sodelovanja z Miss Adams.

Novico je zvedela Miss Adams v

John Hopkins bolnišnici v Baltimore, M. D. Stara je 71 let in se pripravlja, da se podvrže operaciji, ki po zatrdilu zdravnikov ni nevarna. Bolnica se je izrazila, da je komisija najbrže pripoznala njeno delo International League for Peace and Freedom, katero je ustanovila l. 1915.

Mary Hughes, pisateljica in pesnica, je umrla dne 10. decembra 1931 v mestecu Worthing na Angleškem. Ni ga otroka med angleško govoročim svetom ki bi ne poznal verzov o Marici in njeni ovčki, ki se začne z besedami "Mary had a little lamb." Zložila je pesmico Miss Hughes v osmem letu svoje starosti. Kot sama pripoveduje, je njen oče redil plemenske ovce. Mary in mlade ovce brez mater so bile neločljive. Nekoč ji je sledila ena izmed ovac v šolo in tam napravila toliko nemira, da jo je učiteljica vrgla skozi vrata. To ji je dalo priložnost poskusiti svojo pesniško žilico. Miss Hughes je ohromela na stara leta in izgubila pogled. Lansko leto je dobila za svoj devetdeseti rojstni dan častitke od otrok po celem svetu.

* * *

Narobe svet. — V Ameriki imamo toliko tekem, da človek komaj sledi eni za drugo. Na dnevnem redu so konjske dirke, dirke brzoadrnic, pasje dirke, dirke žab in želv, plesalske tekme in ne vem kaj še vse. Najbolj zanimiva zadnje čase je bila gotovo tekma dolgolask, ki jo je vodil časopis v Des Moines za državo Iowa. Na začudenje vseh je dobil nagrado 18 leten mladenič Joseph Kametz iz Albia, Iowa. Nobena izmed žensk, ki so se udeležile tekme, se ni mogla kosati z gosto poraščeno glavo in dolgimi kitami, ki se krasile mladega Jožefa. — Joseph je v vsakem oziru fant od fare, močan in dobro razvit, lepe postave in moškega obnašanja. Nic ženskega ni na njem. Sam pripoznava, da ne ve drugega vzroka navesti za svoje dolge lase kot to, da ne mara za brivce. Kot otroka so ga poslali prvič v brivnico. Brivec mu ni bil po volji, zato je zbežal. Držal se je proč od brivnice. Pri tem je ostalo in pravi, da se bo držal tako še zanaorei, dokler ne bo nastopila moda, da bodo vsi moški dolgolasi in ženske ostrizene "na pisker" kot je bila navada pri otrocih v naših mladih letih. Kakor vse kaže, ne bo treba dolgo čakati na tako modo.

Razno.

"Izseljeniška nedelja" in Rafaelova družba. — Tudi domovina se je začela zanimati resno, da ohrani svoje izseljence v Ameriki in drugod zveste katoliški veri. Prva nedelja v Adventu je sedaj postala po celi domovini "Izseljeniška nedelja", in bo ostala taka za naprej. Molitve in cerkveni govori so se nanašali na izseljence. Rafaelova družba je razposlala župnikom tudi posebej sestavljena pisma, da jih ti razdele staršem ali sorodnikom izseljencev, kateri jih naj pošljejo svojim po svetu. Prezviščna gospoda škofa ljubljanske in lavatinske škofije sta za Izseljeniško nedeljo skupno izdala pastirsko pismo namenjeno izseljencem. Priobčeno je bilo v ljubljanskem "Slovcu" 29. nov. 1931. V izbranih besedah opominjata slovenske mladeniče in dekleta in krščanske zakonce v tujini, naj ne pozabijo na vero, Božje zapovedi, molitev. Poročeni naj ne pozabijo na svetost zakonske zveze. Svoje domove in svoje družine naj posvete presv. Srcu Jezusovemu. Priporočata tudi glasilo Rafaelove družbe "Izseljeniški vestnik".

Jugoslavija v "moving pictures". — Mr. Anton Grdina prejšnji gl. predsednik KSKJ. in eden najbolj gorečih, požrtvovalnih in uspešnih narodnih delavcev med Slovenci v Ameriki, je na svojem zadnjem obisku v Jugoslaviji prepotoval celo staro domovino in uil-mal povsod vse, kar se mu je zdelo važno in zanimivo za ameriške rojake. Ta ogromni zaklad je prinesel s seboj v Ameriko, kjer sedaj razkazuje slike po slovenskih naselbinah za skrajno malenkostno vstopnino. V Chicagi jih je razkazoval dva večera, 15. in 16. decembra, od osnih pa skoro do polnoči. Prvi večer je bila dvorana precej pol-

na, drugi večer pa je bila nabita, in so ljudje že ob šestih čakali, kdaj se bodo odprla vrata. To dejstvo govori samo zase, in vsak nadaljni komentar bi bil odveč. V naselbinah kamor Mr. Grdina še ni povabljen, bodo podružnice SZZ. storile času najbolj primer-no delo, če se same zavzamejo za to, da bo nemudoma povabljen. Ima seboj tudi razne slike o SZZ.

"Moč" materine prošnje. — Kedor se še spominja onih let, ko smo se pripravljali na vojsko in klicali na koraj-žo celi svet, najbrže tudi se ni pozabil velikanske nesreče, ki se je pripetila v mestu St. Francisco za časa parade na Preparadness Day 1. 1916. Za časa po-hoda po mestu se je razpočila bomba, ubila 10 oseb in ranila nad 40. Delav-ska agitatorja Thomas Mooney in War-ren K. Billings sta bila obdolžena zlo-čina in vržena v dosmrtno ječo. Or-ganizirano delavstvo časopisi, Cerkev, celo priča same in sodnik, ki ju je ob-sodil v ječo so prosili, naj bi bila iz-puščena na svobodo. Vse zastoj. Ob-toženca sta osivela v ječi teh zadnjih petnajst let. Vprašanje, če sta kriva ali ne, še danes ni rešeno, dasiravno je dokazano, da so bili med glavnimi pričami ljudje, ki so sami pripoznali, da so pričali po krivem.

Prvi teden v mesecu decembru smo brali po časopisih, da se je zavzel James John Walker, župan mesta New York, za obtoženca, in se podal na pot v Ca-lifornijo da se sam osebno pogovori z obtožencema. Jimmy Walker je spre-ten zagovornik in poleg tega ena izmed najbolj markantnih osebnosti v Ameri-ki. Kot tak ima seveda dosti sovražni-kov in na drugi strani še dosti več pri-jateljev. Njegov nastop je seveda vzbu-

dil velikansko senzacijo po Ameriki, in časopisi se seveda komentirali vsak po svoje. Ko so vprašali župana Walker-ja, zakaj se je vtaknil v to zadevo, ki ne obljublja nobene plače, pač pa mno-go težkega dela in vročega kritizma, je segel v žep in pokazal brzojavko, ki se glasi dobesedno takole: Stara sem 80 let in pešam. Jutri me hočejo pel-jati v bolnišnico. V imenu božjem in njegove presveto Matere ta prosim pri-di semkaj in pomagaj mojemu fantu. To je moja zadnja slamica na katero se opiram. Samo enkrat bi še rada ob-jelela njega, ki mi je bil vedno dober sin. Če uslišiš mojo prošnjo in se potegneš za Toma, te bodo spremljale moje molitve na vseh potih tvojega življenja."

"Mother Mooney."

Mr. Walker je katoličan. Kakšen upliv so napravile navedene besede nanj, nam povedo koraki, katere je nepravil z delom preobloženi newyorški župan. Koliko uspeha bo imel župan, in koliko materina molitev, bo povedala bodoč-nost.

It will probably be news to the majority of our members, that Mrs. Mary Startz, a member of Branch No. 23 SLU. of Ely, Minn., composed either words or music, or both, for the following popular songs: "A Wonderful Night" (Harold Dixon Music Co., 920 Wilson Ave., Chicago, Ill.); "Our Soldier Boy" (De Vaigne Music Corp., 443 S. Dearborn St., Chicago, Ill.); "How a Man Change" (Colonial Co., 33rd St., New York City, N. Y.)

NOVE ČLANICE V NOVEMBRU 1931:

Podr.:	Ime nove članice:	Ime agitatorice:	Podr.:	Ime nove članice:	Ime agitatorice:
6	Katie Fink	Angela Zagar	28	Mary Elenich	Anna Susterich
	Frances Gerbetz	J. Okolis, — F. Osaben	33	Angela Skull	Helen Krall
	Margaret Grimsich	" "	41	Mary Brule	Margaret Poznich
8	Anna Albanese	Dorothea Dermes		Alice Janc	" "
	Mary Jakofcic	" "		Edith Kuhar	" "
	Katie Plut	" "		Rose Lausin	" "
12	Agnes Bregar	Mrs. Bevsek		Florence Mikshe	" "
	Antonia Lubesek	" "		Frances Rijavec	" "
	Frances Meglan	Mrs. Kovacic		Louise Sever	" "
	Mary Mlaker	" "		Anna Walter	" "
	Frances Mraz	Mrs. Mozer		Mary Wardjan	" "
	Frances Koren	Mrs. Stariha	43	Marij A. Lipovschek	Antonia Velkoverh
	Mamie Pugel	" "	49	Mary Jevce	Jennie Intihar
	Justine Simerl	" "		Mary Kapudja	" "
	Mary Winkler	" "	50	Rose Tomsic	Josephine Bencin
	Caroline Kopusar	Mrs. Staut		Anna Pizem	Gabriella Jenson
14	Addie Zdesar	Mary Sedej		Franecs Pizem	" "
17	Anna Mitich	Nellie Tratar		Agnes Krasovec	Sophia Posch
24	Josephine Majcen	Mary Gergovic		Frances Lunder	" "
	Mary Uranic	Mary Strukelj		Louise Perko	" "
25	Mary Jerse	Mary Kraje		Mary Cimperman	Josephine Seelye
	Agnes Palcic	Annie Strle		Josephine Macek	" "
	Rose Zalaznik	Rose Turk		Jennie Pirnat	" "
	Theresa Zupancic	Jennie Brodnik			
26	Mary Vucjak	Theresa Sikovsek			

SKUPAJ 48 NOVIH ČLANIC

TWO NEW YEAR RESOLUTIONS

Josephine Racic

Happy New Year to you!

Several indications show that the New Year will be one of the greatest for the SLU. Our work will be more successful in case we all follow the same plan.

1. The meetings of the majority of our branches must be reorganized, improved. This was suggested by our Supreme President. After the official business there must always be an educational and social program. The meetings must be conducted in such a way that no member, 15 or 100 years old, will want to miss one.—In order to bring this reform to life a strong cooperation of our younger members is requested. The reorganization of monthly meetings should be discussed, and something done about it at the January meeting. Be present. Do your share while the opportunity knocks.

2. Let us dedicate the New Year to a powerful campaign for new members, young members especially. You know that new members never come to an organization of a serious nature, unless they are invited personally; somebody must go after them. The SLU is open, as you know, to candidates from 15 to 55 years of age. The strongest activity is, naturally, expected from the younger element; the bigger their number, the more they will represent, the more work by them and for them will be turned out. Some younger members are giving us a splendid example of an all around activity in the interests of the SLU. Why not follow them? Who wants to be a lifeless twig on a budding tree? Who wants to be just another name and nothing else among the members of the SLU?!

There is no time to be lost. With January 1, we are starting a new campaign. It will be in the interest of the younger members as well as the older ones that the percentage of the younger element becomes as high as possible.

How do you like "The Dawn" now? The cover design and several other headings are Rev. A. Schiffrer's work. Who knows, what the picture in the centre of the cover design represents?

—0—

CONTEST ARTICLES

(Continued and concluded)

No. 4:

In answer to the question "Why I became a member of the SLU," I can say this:

1. My mother had taught me so.

2. A tree entitled SLU, now stands firmly with pride and success. Just five years old—still young and unpretending it is so immensely strong that it holds fifty one branches, and every branch is laden with precious fruit.

3. We are absolutely positive that it will never wither, because its root

stands firmly in the heart of our well honored Slovenian race. It is being watered daily, it strives, it stands out-putting the outrages and hardships, and is growing so rapidly and happily that in years it will become one of the most distinguished trees in the forest of national organizations.

No. 5:

Why I became a member of the Slovenian Ladies' Union?

The SLU, has attained innumerable achievements in social activities since it has been organized, and it has always been my greatest incentive to participate in them.

The SLU, from its very origin has strove to maintain a prominent place in the social world, and with the undaunted assistance of its staunch members, has been able to reach this coveted goal.

Since I have been a member of this organization I have had the deep pleasure of meeting some very interesting personalities, and it gives me great pride of having been able to come in contact with these people.

When a member of the club is convalescing from an illness, she is visited by her fellow members, and also receives floral contributions; all this helps to reduce the drab hours with which she has to contend.

The SLU, is a very co-operative organization, and is comprised of small groups throughout the United States. In some of the states there are several groups in one state and in one city; all these clubs carry on active cooperation with one another.

A very interesting point is the fact that the young people who belong to this club, will always remember their native tongue.

The assessment fee is the small sum of twenty-five cents a month. This is used as a beneficiary fund for the deceased members of the club, for the publication of a monthly magazine and also for the salaries of the directors.

At the time of bereavement all the members visit the family of the deceased and thereby comfort them in their sorrow. The family receives one hundred dollars in the event the deceased has been a member for two years, and fifty dollars for one year.

The funeral ceremony which is enacted for the deceased is very impressive and leaves with one a deep and lasting thought.

These are the reasons why I enjoy to be a member of this great organization. I wish I could instil the same feelings into the hearts of all other Slovenian American girls.

No. 6:

Why I am a member of the Slovene Ladies' Union.

In order to progress with the requirements of our era, every woman and every girl will join some sort of educational organization for women. A Catholic will naturally join a Catholic

organization. When it was explained to me that the Slovene ladies of America had their own organization which is a member of the National Council of Catholic Women of America—when I was informed that this organization has been unusually active and successful during its comparatively short past, and is open to all American Slovene women and girls between the ages of 15 and 55 years—I decided to join. I did not worry about the monthly fee; the SLU, gives us more in return for our 25 pennies than any other club, lodge or organization I have ever heard of.

Then came the meetings. I became acquainted with many pleasant Slovene ladies I did not know before. I became more versatile in the Slovene language, which is an advantage in itself.

We had no socials, no dramatics, no clubs of any kind in our lodge this year, but this does not mean that we will never have them. As the number of young members will grow all such activities will come to life automatically, which will further increase our interest.

Then came "Zarja," the Organ of the SLU, month after month. It is by means of this worthy magazine that we are posted on the history, progress and activities of other women's organizations, life history of prominent women, and, what is most important, the Catholic standpoint in the "woman question." We are instructed and induced to take proper advantages of our rights as American citizens. We read the reports of activities of all the branches of the SLU, from all over the United States. There are articles on health, beauty, appearance, etiquette; there are household hints and kitchen recipes, there are occasional pictures of our leaders or distinguished members; there is an interesting novel. All these features of Zarja are full of merit, still I always look first for the "Maiden's Realm." No doubt, this section will become even more complete when more girls are encouraged to write.

In case of sickness we are given sisterly attention and help by other members of the lodge. In the most solemn moments of life, such as marriage or important anniversaries, the members are not seldom very pleasantly surprised by their lodge.

It is surprising how enthusiastically the Slovene ladies are working not only to raise the membership, but also to further improve their former standards. It is a joy to belong to such an ambitious and industrious nation—it is a joy to be a member of such a splendid organization as our SLU—it is a joy to do our personal share of work, no matter how modest it may be, when we can be of any assistance.

Note: For the names of the writers and the numbers of the prize-winning articles see February issue. — Editor.

FINANČNO POROČILO S. Ž. Z. ZA MESEC NOVEMBER 1931.

Št.	Podružnica	Mesečnina	Pristopnina	Doklada	Razno	Zarja	Skupaj	Št. članic
1.	Sheboygan, Wis.	18.00	—	—	—	\$12.00	\$30.00	120
2.	Chicago, Ill.	8.85	—	1.00	—	5.90	15.75	59
3.	Pueblo, Colo.	19.20	—	1.50	—	12.80	33.50	128
4.	Oregon City, Ore.	4.35	—	1.00	—	2.90	8.25	29
5.	Indianapolis, Ind.	6.15	—	—	—	4.10	10.25	41
6.	Barberton, Ohio	11.10	\$2.25	—	—	7.40	20.75	74
7.	Forest City, Pa.	8.70	—	—	—	5.80	14.50	58
8.	Steelton, Pa.	8.10	2.25	2.00	—	5.40	17.75	53
9.	Detroit, Mich.	7.95	—	—	1.22	5.30	14.47	53
10.	Cleveland, Ohio	63.90	—	—	—	42.60	106.50	426
11.	Eveleth, Minn.	11.40	—	—	—	7.60	19.00	77
12.	Milwaukee, Wis.	22.65	7.50	—	1.00	15.10	46.25	151
13.	San Francisco, Calif.	10.80	—	—	—	7.20	18.00	72
14.	Nottingham, Ohio	35.70	.75	5.00	.75	23.80	66.00	238
15.	Newburg, Ohio	7.65	—	—	—	5.10	12.75	50
16.	So. Chicago, Ill.	8.70	—	—	—	5.80	14.50	58
17.	West Allis, Wis.	6.00	.75	—	—	4.00	10.75	40
18.	Cleveland, Ohio	6.90	—	2.25	—	4.60	13.75	46
19.	Eveleth, Minn.	39.15	—	—	—	26.10	65.25	256
20.	Joliet, Ill.	33.75	—	4.00	1.50	22.50	61.75	225
21.	Cleveland, Ohio	8.25	—	—	—	5.50	13.75	55
22.	Bradley, Ill.	3.00	—	—	—	2.00	5.00	20
23.	Ely, Minn.	13.50	—	—	—	9.00	22.50	90
24.	La Salle, Ill.	6.45	1.50	—	—	4.30	12.25	43
25.	Cleveland, Ohio	76.95	3.00	20.50	.50	51.30	152.25	513
26.	Pittsburgh, Pa.	17.40	.75	1.25	11.50	11.60	42.50	116
27.	North Braddock, Pa.	7.35	—	—	—	4.90	12.25	49
28.	Calumet, Mich.	11.25	.75	—	—	7.50	19.50	75
29.	Broundale, Pa.	2.85	—	.50	—	1.90	5.25	19
30.	Aurora, Ill.	2.55	—	—	—	1.70	4.25	17
31.	Gilbert, Minn.	13.95	—	—	—	9.30	23.25	67
32.	Euclid, Ohio	10.20	—	.50	—	6.80	17.50	67
33.	New Duluth, Minn.	3.45	.75	—	—	2.30	6.50	23
34.	Soudan, Minn.	3.45	—	—	—	2.30	5.75	23
35.	Aurora, Minn.	2.25	—	—	—	1.50	3.75	13
36.	McKinley, Minn.	6.60	—	—	—	4.40	11.00	44
37.	Greaney, Minn.	3.30	—	—	—	2.20	5.50	20
38.	Chisholm, Minn.	16.35	—	—	—	10.90	27.25	109
39.	Biwabik, Minn.	3.30	—	—	1.07	2.20	6.57	22
40.	Lorain, Ohio	3.15	—	—	—	2.10	5.25	21
41.	Cleveland, Ohio	24.45	6.75	.75	—	16.30	48.25	163
42.	Maple Heights, Ohio	2.70	—	—	—	1.80	4.50	18
43.	Milwaukee, Wis.	8.40	—	.75	—	5.60	14.75	56
44.	Valley, Wash.	.90	—	—	—	.60	1.50	6
45.	Portland, Ore.	3.15	—	—	—	2.10	5.25	21
46.	St. Louis, Mo.	3.60	—	—	—	2.40	6.00	24
47.	Garfield Heights, Ohio	13.95	—	1.25	1.50	9.30	26.00	100
48.	Buhl, Minn.	2.25	—	—	—	1.50	3.75	15
49.	Noble, Ohio	2.10	1.50	—	—	1.40	5.00	14
50.	Cleveland, Ohio	6.45	6.75	—	—	4.30	17.50	43
51.	Kenmore, Ohio	1.95	—	—	—	1.30	3.25	13
SKUPAJ		\$624.45	\$35.25	\$42.25	\$19.04	\$416.30	\$1137.29	4133
				Za oglase			39.00	
						SKUPAJ	\$1176.29	

Stroški:

Podr. št. 20 za umrlo Rose Gorsich (roj. 12. dec. 1896 — prist. 11. jun 1928 — umrla 10. nov. 1931)	\$100.00
Edinost Pblg. Co., novemberska Zarja	233.01
Edinost Pblg. Co., sedemkratni prevoz Zarje na poštni urad \$7.00, papir, vrstica, lepilo 71c	7.71
Edinost Pblg. Co., 1000 kuvert za gl. uradnice \$25.75, 500 kuvert (dvoje vrste) za gl. preds. \$15.85	41.60
Edinost Pblg. Co., 1000 pisemskih papirjev za gl. uradnice, 1000 pisemskih papirjev za podružnice	11.50
Nagrade za ustanovitev treh novih podružnic, št. 49, 50, 51	15.00
Bond papir in papir za kopije	.73
Uradni prostori za november	10.00
Znamke za gl. urad	5.65
Deposit za poštino Zarje na P. O.	15.00
Pošiljanje nov. Zarje	17.00
Plače za november: duh. nadz. \$10.00, gl. preds. \$25.00, gl. tajnica-urednica \$100.00	135.00
SKUPAJ	\$592.20

Balanca 31. okt. 1931	\$22,024.93
Dohodki v novembru	1,176.29
Skupni dohodki 30. nov. 1931	\$23,201.22
Skupni stroški 30. nov. 1931	592.20
Preostanek v blagajni 30. nov. 1931	\$22,609.02

Trije rodovi

DOGODKI IZ NEKDANJIH DNI

Spisal **Engelbert Gangl**

(Dalje.)

Name pa ne računaj. Prebila sem vso dobo tukaj in tukaj si tudi želim zatisniti oči. Iz te sobe ne grem prej, preden me ne poneso."

Jože je povedal Lenki, kaj je čul od matere.

"Mislila sem si," je rekla žena, "da bo govorila tako. Saj je mati. Toliko preudarka pa imam tudi jaz, da vem, da se nam ni ničesar bati. Take prilike ne boste imeli nikoli več, je dejal oskrbnik. Ta izjava moža, ki pozna grajski svet, je vredna vsega uvaževanja. In naposled, ako hočeš imeti mene še nekaj časa in ako mi privoščiš vsaj nekoliko resničnega in pravega življenja, to tudi storiš. Saj me vidiš, kakšna sem. Bledim in sušim se vidno."

"Saj ni tako hudo," ji seže Jože v besedo.

"Dobro vem, kako je! Pa saj ni to nič čudnega. Kateri ženski bi vse to, kar sem prebila jaz, ne pustilo vidnih znakov? Morala bi biti iz železa in namesto srca bi morala imeti kamen v prsih."

In tako je bilo odločeno.

Drugi dan je odšel Zaviniščak v grad. Dolgo časa se je razgovarjal z grajsko gospo in s tujim gospodom. Naposled so se domenili in si segli v roke. Spremljali so Zaviniščaka iz sobe v sobe, iz gradu na vrt, potem v kleti, hleve in na podstrešje. Drugega posestva mu ni bilo treba ogledovati, ker ga je dobro poznal. Opozarjal ga je nanj že njegov oče, ogledal ga je dostikrat že sam, ko ga je mimo vodila pot. S tujim gospodom sta odšla k notarju, potem k sodišču — in tako je postal Jože Zaviniščak lastnik gradu in velikega posestva.

Ta novica se je bliskoma raznesla po mestu. Ljudje so ugibali, sodili, računali. Oglašala so se razna mnenja, ugodna in neugodna za novega graščaka. Vse meščanstvo se je razdelilo v dva dela: eni so bili za Zaviniščaka, ki bo zdaj, ko se preseli v mesto, tudi vplival na vse življenje; drugi so bili proti njemu, ker gleda previsoko, ker se oprijemlje stvari, ki niso zanj. Ti so sodili, da je vsemu temu kriva pravzaprav njegova žena, ki ji je bilo življenje v Zavinkovcih prekmetsko, in ki bo zdaj gotovo hotela veljati za prvo gospo ter bo tako zapostavljala stare in čestitljive, doslej spoštovane in cenjene meščanske rodovine.

Enak vtisk je napravila ta novica tudi v Zavinkovcih.

Ošabnost pojde v svoje gnezdo," so govorili eni.

"Kdor visoko leta, nizko obsedi," so trdili drugi.

"Komur ni mar domačega krova, onemu tešejo rakev," so prorokovali tretji.

Bili so to oni, ki so dolgovali Zaviniščaku in ki so se bali, da jih bo pritiskal zdaj še bolj. Oni pa, ki so bili Jožetu prijatelji, so bili ponosni nato, da se je domač, kmetiški človek pospel tako visoko, da lahko zamenja tesnobo kmetiške hiše s prostornostjo gosposkega gradu.

Takoj potem, ko je bilo kupno pismo sklenjeno in podpisano, ko je odšel Jože Zaviniščak grajski gospe tridesettisoč goldinarjev, se je izselila grajska gospoda, in stari grad je čakal, da sprejme novega gospodarja.

II.

Jože ni mogel pregovoriti matere, da bi se preselila z njim iz Zavinkovcev. Ostala je na domu, ki mu je vladala dolgo vrsto let, kjer hoče tudi pričakovati zadnje ure. Kako se naj bi starka privadila popolnoma drugačnemu življenju? Ostala je doma in žalostna je bila. Težko ji je bilo, da je storil sin ta korak. Kaj bi rekel šele oče, ko bi vedel, da je izdal Jože toliko denarja in stopil iz gotovosti v negotovost?

Lenka se je poživila in radovala, ko si je urejala novo stanovanje. Vendar se ji je izpolnila želja, da se izseli iz Zavinkovcev, se reši iz osamelosti in začne živeti novo življenje. Vse je bilo pozabljeno, kar je prebila doslej. Novi upi so zaživeli. Vsa njena skrb bo odslej posvečena Fricetu, da mu zagotovita oče in mati srečno bodočnost.

Skrb nad domom v Zavinkovcih je prepustil Jože materi. Oskrbnik se je nastanil v pristavi ob Kolpi. V sobi v gradu, ki jo je Lenka priredila najlepše, je visela podoba njene matere. Zdelo se je, da gledajo zdaj njene oči veselejše in mirnejše. Vse okolo nje je bilo lepo in novo.

Ob potoku, ki je žuborel zadaj za gradom in namakal Zaviniščakove travnike, je postavil Jože mlin in žago. Mlel je žito svojega polja in žagal debela iz svojih gozdov — moko in deske so prodajali ob semanjih dneh na trgu njegovi uslužbenci. Tako si je odprl nov vir dohodkov.

Vrata v njegov grad so bila odprta ostali metliški gospodi — uradnikom in imovitejšim meščanom. Lenka jih je vabila na pojedine; ljudje so se ji klanjali in jo povzdigavali z laskavimi besedami. Vse polno veselega življenja je bilo pozimi v sobanah, poleti na vrtu. Smreke so dajale prijetno senco, lepi so bili izprehodi po belih stezah, ki so se vile in krožile med pisanimi svetičnimi grmi. Komur je izmed

Zavinščakovih prijateljev zmanjkalo denarja, se je zatekel k njemu, ki mu ga je posodil na visoke obresti. Zgodilo se je, da je na ta način vedno raslo število tistih, ki so bili zavisni od Zavinščaka, a dvigala sta se obenem tudi ugled in veljava novega graščaka. Omehkužil se je, zato mu je prijalo laskanje in poklanjanje in poveličavanje njegovih vrlin in zmožnosti. Zato je tudi namenoma iskal prilike, da so mu ljudje delali poklone. Začel je praviti o skromnosti svojega rojstva, in laskači so slavili njegovo vztrajnost in možato odločnost, ki sta ga dvignili od preprostega kmeta in kupca na tako ugledno, v mestu in daleč okrog najuglednejše mesto.

Začel je stopati ponosno in samozavestno. Lenka je bila visoka gospa. Kaj so bile proti nji druge gospe, kaj šele navadne meščanke?

Nič več se ni vozila v koleslju. Ta je bil na razpolago oskrbniku, da ga je rabil, ako se je vozil v gospodovem imenu po kupčijah. Imel je lepo in bogato službo. Bil je izvežban v svoji stroki še izza dobe, ko je služil prejšnji gospodinjji, zato si je pridobil zaupanje Zavinščakovo. To zaupanje je pa bilo tudi vzrok, da ni mislil samo na gospodarja, ampak tudi nase, na svoj žep. Kjer je vsega dovolj — imetja in časti — lahko odpade kaj tudi njemu, ki je v službi tako ugledne in bogate hiše. In tako je rasla tudi njegova moč. Ozračje, ki se je gibal v njem, je utrjalo v njem vero v lastno veljavo. Zato se je začel prištevati med gospodo, zato je bil proti delavcem trši in odurnejši. Tudi k njemu so se zatekali ljudje, ako so česa rabili z graščinskega posestva. Ako ni bila zahteva prevelika, jo je uredil sam brez gospodarjeve vednosti. Zaradi kake uboge smreke, zaradi par vreč pšenične moke, zaradi nekoliko desak se mu ni zdelo vredno, da bi nadlegoval svojo gospodo. Uredil je vse te in take malenkosti sam in ravnal pri tem tako, kakor da je vse njegova last. Če je bilo kaj večjega, so se ljudje priporočali zopet njemu, da je zadevo izposloval pri gospodu. Vsak človek, posebno če ni bil že po zunanosti gosposki in olikan, vendar ni mogel in smel kar tako pred grajsko gospodo. Bilo je torej treba oskrbnikovega posredovanja, a pred vsem je bilo treba njegove naklonjenosti, ki je bila naprodaj za denar.

Lenka se je vozila v grajski kočji, v oni z visoko vzbočenim, jermenastim peresjem. Kadar se ji je zazdelo, je moral kočijaž zapreči voz. A ni smel sestiti nanj v navadni, delavni obleki; obleči se je moral v črno sukno s svetlimi gumbi, saj je vozil svojo gospo, ki ni poznala delavnika. Ob slabem vremenu se je vozila ob nedeljah tudi k maši. Izpočetka se je zdelo ljudem čudno, da ne more gospa Lenka Zavin-

ščakova prehoditi peš niti tistih sto korakov od gradu do cerkve. A naposled so se temu privadili: gospoda ima lahko svoje običaje. Če bi hotela, bi se dala lahko tudi nositi v cerkev, zakaj bi se ne vozila! Toda Lenka se ni prevažala samo zaradi lepšega, ampak včasih je čutila takšno trudnost v nogah, da ji je bila vsaka pot prenaporna.

Bili so posebni časi, ko je zakipelo v gradu posebno veselje. Tako je bilo običajno ob gospodovem in gospejinem godu.

Dopoldne so prihajali čestitat. Prihajali so vsi od mestnega sodnika in župana tja do grajskega oskrbnika, gospodje in gospe.

Medtem so pripravljali v veliki sobani nad glavnim vhodom obed. Dolga miza je bila pogrnjena z belim prtom, in svetla namizna oprava je bila razpostavljena okrog. V visokih vazah je dehtelo grajsko cvetje.

Ko je veliki zvon odzvonil poldne, se je začela gospoda zbirati.

Prišla je Lenka in sedla na gorenji konec. Potem so posedli povabljeni, Jože Lenki nasproti. Donašali so jedila v velikih posodah, rožljali so noži in vilice. Od ene jedi do druge so se komaj malo oddahnili.

Gospodar je vstal in je dvignil prvo čašo na zdravje milim gostom in prijateljem.

"Napravili ste mi mnogo veselja," je govoril, "da ste prišli počastit moje skromno domovanje."

Namenoma je govoril o skromnem domovanju, zakaj vedel je dobro, da zbudi s temi besedami ugovor.

In res! Komaj je omenil skromnost svojega domovanja, že se je oglasila gospoda.

"No, no! . . . Nikar se ne ponižuj! . . . No, no! . . . Blagor mu, kdor lahko govori o taki skromnosti!"

Jože je čakal in gledal, kako so se v poklonih nagibale glave proti njemu in proti Lenki.

"Prosim, prosim! Jaz že vem, kako je! Glavno je pač, da ste prišli in meni in ženi napravili toliko veselja. Pozdravljam vas in vas prosim, da se zabavate poleg volje in prav domače in brez vsakih ozirov, okušate, kar vam ponuja moja kuhinja in moja klet. Seveda, pred leti, ko smo še životarili v Zavinkovcih, nisem niti sanjal, da mi bo kdaj mogoče pozdravljati tako odlično gospodo v svojih sobanah. Toda razmere so se zasukale tako, da mi je danes to mogoče. Zato je pa moje veselje tudi toliko večje, in zato bodi tudi vaša dobra volja primerena temu mojemu veselju. Dvigam čašo na vaše zdravje!"

Gospoda se je dvignila s sedežev, zazveneli so kozarci. Nekaj povabljenecv se je nabralo okolo Jožeta, drugi so silili k Lenki, da je mo-

gel vsak trčiti zdaj z njim, pozneje z njo. Poklone so spremljale laskave besede, neodkritosrčna hvala. Šum se je polegel šele tedaj, ko je potrkal mestni sodnik z nožem ob kozarec ter dal s tem znamenje, da želi govoriti.

In vstal je sodnik. V dolgi, črni suknji, v visokem, belem ovratniku je stal na svojem prostoru, se odkašljaj in sukal čašo med prsti, kakor da bogve koliko razmišlja, kaj naj odgovori na prejšnje pozdravne besede. A to razmišljanje je bilo le navidezno, ker je bil govor skrbno sestavljen in vsako leto, ob vsaki priliki eden in isti.

Ozrl se je gospod sodnik in pogledal, je li že vse pripravljeno na slovesni trenutek. In ko je videl, da so vsi obrazi resni, da gledajo oči z napeto pozornostjo, je doznal, da je dospela prilika, ko se naj oglase njegove besede.

"Gospoda moja!" je začel in se poklonil najprej Lenki in potem Jožetu. In takisto so se nagnile vse glave, kamor jim je govornik pokazal pot.

"Naša dolžnost je, da izrečemo visokoce njenima gostiteljema najlepšo zahvalo za prijaznost in gostoljubnost!"

"Dobro, dobro!" je pritrdilo omizje.

Jože je napravil z roko znamenje, češ, saj tega ni treba.

"Vem!" je nadaljeval slavnostni govornik, "blagam srcem ni treba glasne zahvale. A moje besede naj samo tolmačijo tisto vdanost in tisto spoštovanje, ki nagiblje naša srca k cenjeni rodovini Zavinščakov!"

"Res je!" je vzkliknilo omizje.

"Ta vdanost in to spoštovanje, ki sta nam takorekoč prešli v meso in kri, me silita zdaj, da se s to čašo rujnega vinca bližam vam, milostna gospa!"

Vsa gospoda je vstala in dvignila čaše.

"Bližam se vam, milostna gospa," je nadaljeval govornik, "kakor se bliža sluga svoji gospodarici, a vas, čestita gospoda, pozivljam, da se približate z menoj tej zvezdi našega omizja in da ji zakličete z mano vred: Bog jo poživi še mnogo, mnogo let nam vsem v največjo radost!"

In potem je zavzenelo po sobani v glasnih in navdušenih klicih. Potem so nanosili na mizo novih jedil, in močna vina so razžarjala lica.

Približal se je popoldan, in veseli družbi je postalo vroče. Zrak je bil dušič in soparen. Gospa Lenka je povabila goste, naj se potrudijo na vrt, kjer se izzračijo. Pod smrekami jih je čakala pogrnjena miza. Nekateri so posedli po klopeh, drugi so se razšli po vrtu. Glasno govorjenje in vesel smeh sta se razlegala ob gradu. Zdajinzdaj so se združila grla v kričečo popevko, ki jo je bilo slišati daleč dol v mesto, da so govorili vsi ljudje: "Danes piruje grad!"

"Kmet je osedlal konja in zdaj dirja nekam naprej!" so govorili drugi.

"Naj bi nam rajši prizanašal, kadar mu odštevamo obresti," so menili tisti, ki so bili Zavinščaku dolžni, "to bi mu bilo v čast. Kaj imamo od tega, da napaja sito gospodo?" S srdom so se obračali h gradu, od jeze so stiskali pesti.

Zmračilo se je, in grajska okna so se zasvetila. Na mizi je stala pripravljena večerja. A gospodi ni bilo več mnogo do jedi, samo žejalo jo je še. In tako se je gostovanje završevalo ob pijači. Vstajali so govorniki. V brezjedrnih, puhlih besedah so slavili vrline Jožeta in Lenke. V papir so zavijali ostanke jedi; govorili so glasno in brezmiselno, preminjali sedeže, poizkušali peti zbornu in posamez. Nerodna roka se je naslonila na mizo, kozarec se je prevrnil, vino je kapljalo na tla.

"Oprostite, oprostite!" se je izgovarjal neokretni gost.

"Ah, kaj! Kozarec vina sem ali tam," je odvrnil Jože. In prevrgel je sam čašo, da se je izteklo vino po mizi in se razlezlo v dolgo mokro liso po belem prtu. Kaj mu hoče uboga kupa vina!

Gostje so se razhajali v negotovih, omahljivih korakih. Stiskali so si roke in blebetali nejasne besede kakor otroci, ki še ne znajo govoriti. Namizno posodje in orodje je stalo po mizi v neredu. Stoli so bili razstavljeni po vsi sobi. Dišalo je po razlitem vinu in tobaku.

Drugi dan so pozno vstajali ljudje. Bili so pustni in dolgočasni, ni se jim ljubilo delati, žejalo jih je. Razmišljali so, je li kdo napravil kako neumnost, rekel kako nerodno besedo, zapel neprimerno pesem, da bi se ne zameril in da bi ga ne prezrli ob drugi slični priliki. Iskali so drug drugega, govorili o pojedini, o množini izpitega vina in se zatekali v gostilnice, da si preženo žejo, puščobo in dolgočasnost.

"Tako so ljudje različni na tem božjem svetu!" so modrovali. "Enim ni nič gabnejšega nego laskanje, a Zavinščakovim ne prija nobena stvar tako kakor sladka beseda! No, s tako cenno je lahko kupovati gostije! Briga me, če se mu desetkrat zlažem v lice, da se le enkrat došita najem in napijem."

(Se bo nadaljevalo.)

Etna Furniture Co.

KLOBUCHAR & ROGINA, Props.

Edina slovenska trgovina s pohištvom in Radio

Phone Sterling 2651

394-96 Butler Street,

Etna, Pa.

KADAR PIŠETE DOPISE:

1. Pišite vedno samo na eno stran papirja. To je edino pravilno za spise, ki so namenjeni za tisk.

2. Pišite razločno, posebno imena in naslove.

3. Ne tlačiti besed preveč skupaj; tudi med vrstami naj bo precej prostora za eventualne poprave. Če pišete dopise na stroj, rabite vedno "double space".

4. Na levi strani pustite en inč, ali ra- je več, praznega roba. Če rabite uradni pisemski papir za podružnice, imate tam rob že označen.

5. Sprejemamo tudi dopise pisane s svinčnikom, boljše pa je, da pišete s čr- nilom.

6. Skušajte se izraziti kratko, pa jedr- nato. Ne prezrite nič važnega, pa tudi ne pišite nič samo ob sebi umevnega in nepo- trebnega.

7. Pri pisanju imejte pred očmi korist svoje podružnice in cele SŽZ.

8. Dopisi morajo priti na uredništvo do 15. dne v mesecu, drugače ne morejo biti priobčeni v prihodnji številki Zarje.

9. Ne pozabite poročati najprej, koli- ko članic je prišlo na zadnjo sejo in kaj je bilo na seji storjenega v izobraževalnem in družabnem oziru.

10. Ne pozabite, da mora biti v letu 1932 vsaka podružnica zastopana v vsaki izdaji Zarje vsaj s kratkim dopisom.

Vesel Božič in srečno Novo leto!

Zahvaljujemo se vam, da ste pri nas kupovali do zdaj in upamo tudi v bodoče ohraniti vašo naklonjenost.

The Fair Store

Eveleth,

Minnesota.

Dr. Andrew Furlan

— SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK —

Urad: Ogden Ave. Bank Bldg., soba št. 204
Vogal Crawford in 3959 Ogden Ave., Chicago, Ill.

Urduje: od 9. do 12. dop., od 1. do 5. pop. in od 6. do 9. zvečer. — Ob sredah od 9. do 12. dop.
Tel. v uradu Crawford 2893, na domu Rockwell 2816

Dr. John J. Zavertnik

— PHYSICIAN and SURGEON —

V uradu na 1858 West 22nd Street

(Hlavaty-jeva lekarna)

vsak dan od 4. do 6. ure popoldne. — Ob sredah in nedeljah le po dogovoru.

Tel.: Crawford 8440.

CHICAGO, ILL.

Phone Kenmore 2765

Frank Vesel

GROCERIES and MEATS

Home Smoked Meats, Sausages,
Home Dressed Chickens

787 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Članicam SŽZ. in ostalim rojakinjam v Ameriki!

**Osem članic
zadostuje
za ustanovitev
nove podružnice.**

Je še mnogo naselbin, kjer Slovenska Ženska Zveza še vedno nima svojih podružnic. Zavedne rojakinje, ne odlašajte, temveč ustanovite jih takoj! Po nadaljna obvestila pišite glavni tajnici!

Do danes je S.Ž.Z. že narastla na 51 podružnic, 4142 rednih članic in okrog \$23,000. v blagajni.

Ne bi je smelo biti Slovenke v Ameriki, ki ne bi spadala k tej prekoristni ženski organizaciji.

AUGUST F. SVETEK

478 East 152nd Street
Cleveland (Collinwood), Ohio.

— SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD —

Točna, hitra in zanesljiva postrežba. — Odprto
noč in dan.

Pokličite nas: Kenmore 2016

Mrs. A. F. Svetek je članica SŽZ.

V dnevih ko razsaja FLU je
najbolj važno pravilo: Skr-
bi za redno prebavo!

Trinerjevo Grenko Vino

je najprijetnejše in najgotovejše
sredstvo, ki ti bo gotovo pomagalo.
Poslužuj se ga redno, pa boš lahko
šla brez strahu skozi sedanjo ne-
varno sezono!

V vseh lekarnah, velika in maj-
hna steklenica.

JOHN L. TOPOLSKY

103 Wooster Rd. W. Barberton, Ohio

— FUNERAL DIRECTOR —

Slovanski pogrebnik

Se priporoča vsem Slovencem

Phone: SH 4823

Compliments

From

K. S. K. Jednota

Vaš uložek

v tej banki doka-
zuje, da znate so-
diti prav.

**Kaspar American
State Bank**

1900 Blue Island Ave.,

Chicago, Ill.

'AVE MARIA'

**EDINI SLOVENSKI
NABOŽNI MESEČNIK
V AMERIKI.**

Morala bi ga imeti vsaka zavedna sloven-
ska družina. Članice S.Ž.Z., agitirajte zanj
in pridobivajte mu novih naročnikov! Po-
kažite, kaj zmorete in pokažite tudi, da Vam
je na srcu napredek katoliškega časopisja!
Najlepše se Vam priporočajo

SLOVENSKI FRANČIŠKANI

P. O. Box 443, Lemont, Ill.